Grønlænderes oplevelser med diskrimination

Delrapport 1: Forskningsoversigt og design af spørgeskema

Karen Margrethe Dahl, Johannes Kroustrup og Maliina Grønvold Olsen

VIVE

Grønlænderes oplevelser med diskrimination
– Delrapport 1: Forskningsoversigt og design af spørgeskema

© VIVE og forfatterne, 2026
e-ISBN: 978-87-7582-632-2
Projekt: 303210
Finansiering: Udlændinge- og Integrationsministeriet

VIVE
Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

VIVE støtter FN's verdensmål og angiver her, hvilket eller hvilke verdensmål der knytter sig til publikationen.

Forord

Der findes i dag kun begrænset systematisk viden om diskrimination og racisme rettet mod grønlændere i Danmark, og megen af den viden er af ældre dato. Der er derfor behov for at opdatere det eksisterende vidensgrundlag og yderligere udvide det.

Denne rapport er første del af projektet 'Oplevelse af diskrimination og racisme' i forbindelse med den tidligere SVM-regerings handleplan mod racisme. Rapporten udgør forarbejdet til en ny spørgeskemaundersøgelse af oplevet diskrimination blandt personer med grønlandsk oprindelse. Spørgeskemaundersøgelsen er allerede gennemført, og resultaterne udgives i 2027. Formålet med denne første delrapport er at afdække eksisterende litteratur og beskrive designet af spørgeskemaet.

Rapporten er udarbejdet af chefanalytiker Karen Margrethe Dahl (projektleder), analytiker Johannes Kroustrup og analytiker Maliina Grønvold Olsen.

Forskningsoversigten og designet af spørgeskemaet er blevet drøftet med projektets følgegruppe og er efterfølgende kvalitetssikret af to eksterne reviewere. VIVE takker alle for deres bidrag.

Rapporten er bestilt og finansieret af Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Kræn Blume Jensen
Forsknings- og analysechef
for VIVE Sociale forhold og Arbejdsmarked

Indholdsfortegnelse

Hovedresultater			6
Afrapportering			10
1		Indledning	11
	1.1	Baggrund og formål	11
	1.2	Læsevejledning	13
2		Afgrænsning af grønlændere i Danmark	14
	2.1	Etnisk grænsedragning	14
	2.2	Objektiv og subjektiv afgrænsning af grønlændere i Danmark	15
	2.3	Afgrænsning ved hjælp af eget fødested og forældres fødested	15
	2.4	Opsamling	17
3		Begreber om diskrimination og racisme	19
	3.1	Diskrimination	19
	3.2	Racisme og andre bevæggrunde for diskrimination	24
	3.3	Opsamling	25
4		Metoder til måling af oplevet diskrimination	26
	4.1	Måling af personligt oplevet diskrimination	27
	4.2	Måling af negative hverdagserfaringer	28
	4.3	Måling af gruppebaseret diskrimination	29
	4.4	Opsamling	30
5		Litteratur om grønlændere i Danmark	32
	5.1	Fremgangsmåde i afdækningen af tidligere forskning	32
	5.2	Litteratur om grønlænderes levevilkår i Danmark	33
	5.3	Litteratur om diskrimination og racisme rettet mod grønlændere	38
	5.4	Opsamling	42
6		Design af spørgeskemaundersøgelse	44
	6.1	Udvælgelse af undersøgelsespopulation	44

6.2 Opbygning af spørgeskema 45
6.3 Praktisk gennemførelse 48

Litteratur 52

Bilag 1 Spørgeskema om oplevet diskrimination blandt personer med grønlandsk oprindelse 57

Hovedresultater

Der findes begrænset systematisk viden om, hvor udbredt diskrimination og racisme mod grønlændere i Danmark er, hvilke former den tager, og hvor den finder sted. Den seneste brede måling af grønlænderes oplevelser af diskrimination er mere end 10 år gammel og udkom i 2014. Senere forskning peger samtidig på vedvarende forskelle i levevilkår mellem personer med grønlandsk og ikke-grønlandsk oprindelse og på, at en del grønlændere bliver mødt med fordomme og uvidenhed. Der er derfor behov for et opdateret vidensgrundlag.

Formål med forskningsoversigten

Denne rapport er første del af projektet 'Oplevelse af diskrimination og racisme blandt grønlændere', der er bestilt af Udlændinge- og Integrationsministeriet i forbindelse med den tidligere SVM-regerings handleplan mod racisme. Rapporten danner baggrund for en spørgeskemaundersøgelse om oplevet diskrimination blandt grønlændere, som Danmarks Statistik har gennemført for VIVE hen over sommeren 2026. Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen forventes udgivet i en særskilt rapport i 2027.

Formålet med forskningsoversigten er:

- at afklare, hvem der indgår i gruppen af grønlændere i Danmark
- at beskrive eksisterende forskning i diskrimination og racisme rettet mod grønlændere i Danmark
- at designe en spørgeskemaundersøgelse af oplevelser af diskrimination og racisme mod grønlændere på baggrund af gruppeafklaringen og den eksisterende litteratur om grønlænderes oplevelser af diskrimination samt litteratur om metoder til at måle oplevet diskrimination.

Afgrænsning af grønlændere i Danmark

Der findes ikke en klar definition af, hvem der er grønlændere i Danmark. Gruppen af grønlændere, der lever i Danmark, kan afgrænses ud fra objektive og subjektive kriterier. De objektive kriterier kan fx være, at man er født eller opvokset i Grønland, at ens forældre stammer fra Grønland, eller at man taler det grønlandske sprog. De subjektive kriterier handler især om, hvorvidt personer selv identificerer sig som

grønlændere. Afgrænsningen af grønlændere som gruppe ligger dermed ikke fast og vil i sidste ende være situationsspecifik.

For at spørgeskemaundersøgelsen, som denne rapport lægger op til, bliver så relevant som muligt for dem, som vi inviterer til at besvare den, ønsker vi at invitere personer, der med stor sandsynlighed både bliver identificeret som grønlændere af andre og selv identificerer sig som grønlændere.

Danmarks Statistiks registerdata, som vi er nødt til at bruge, når vi skal identificere gruppen af grønlændere i en spørgeskemaundersøgelse, indeholder ikke oplysninger om udseende, sprog og selvidentifikation, og vi er derfor nødt til udelukkende at bruge oplysninger om ens eget fødested og ens forældres fødested.

Til spørgeskemaundersøgelsen vil gruppen af grønlændere i Danmark omfatte:

- Personer, der er født i Grønland, og som har mindst én grønlandsk forælder
- Personer, der er født i Danmark (eller et andet land end Danmark), med to forældre, der er født i Grønland.

Personer, der er født i Grønland, og som har to danske forældre, er dermed ikke inkluderet, ligesom vi ikke inkluderer personer, der er født i Danmark, og som har én grønlandsk forælder.

Afgrænsningen har til formål at øge sandsynligheden for, at undersøgelsen omfatter personer, der selv identificerer sig som grønlændere, og som kan blive opfattet som grønlændere af andre. Det er imidlertid en praktisk, registerbaseret afgrænsning, der indebærer, at ikke alle i undersøgelsespopulationen nødvendigvis identificerer sig som grønlændere, og at ikke alle, der identificerer sig som grønlændere, nødvendigvis indgår.

Begreber om diskrimination og racisme

Rapporten tager udgangspunkt i et juridisk diskriminationsbegreb. Diskrimination er direkte eller indirekte usaglig forskelsbehandling på grund af etnisk baggrund. Den kan bestå i, at en person behandles ringere end andre, begrænses i sine rettigheder eller udsættes for chikane.

I den samfundsvidenskabelige forskning oversættes dette udgangspunkt til et empirisk spørgsmål: Bliver personer behandlet forskelligt på grund af deres etniske baggrund, når de i øvrigt har samme kvalifikationer og karakteristika?

Rapporten skelner i den forbindelse mellem udøvet diskrimination, der måles ved at se på den faktiske adfærd hos den, der kan have forskelsbehandlet, og oplevet diskrimination, der undersøges ud fra modtagerens oplevelse af at blive diskrimineret på grund af sin etniske baggrund. I spørgeskemaundersøgelsen undersøger vi udelukkende modtagernes oplevelse af at blive diskrimineret.

Rapporten skelner desuden mellem diskrimination og racisme. Diskrimination betegner konkrete handlinger, beslutninger og praksisser, mens racisme er en bredere betegnelse for de forestillinger og ideologier, der kategoriserer og hierarkiserer mennesker ud fra race, etnicitet eller beslægtede markører.

Ulige levevilkår blandt grønlændere og danskere i Danmark

Rapporter fra de sidste 25 år viser en betydelig variation i levevilkår blandt grønlændere, der bor i Danmark. Sammenlignet med den øvrige befolkning i Danmark har grønlændere gennemsnitligt færre socioøkonomiske ressourcer, hvilket fx viser sig ved færre års formel uddannelse, en lavere beskæftigelse og en øget risiko for at befinde sig i socialt udsatte positioner. Børn med grønlandsk baggrund har derudover en større sandsynlighed for at være anbragt uden for hjemmet.

Årsagen til disse uligheder skal formodentlig både findes i Danmark og i Grønland og handler formodentlig både om sprog, netværk, diskrimination og forskelle mellem det danske og grønlandske uddannelsessystem og arbejdsmarked.

En del grønlændere oplever stigmatisering og fordomsfuldhed

Eksisterende forskning viser, at en del grønlændere oplever at blive mødt af fordomsfuldhed og uvidenhed fra majoritetsbefolkningen i Danmark. Fordommene knytter sig på den ene side til social udsathed og misbrug og på den anden side til Grønland som et meget eksotisk og fremmedartet samfund. Forestillingerne kan skyldes, at mange danskere får deres viden om Grønland fra medier, forskning og formidling, der fremhæver problematiske eller eksotiske forhold og undlader at beskrive det almindelige hverdagsliv i det grønlandske samfund.

Ifølge den seneste undersøgelse af diskrimination blandt grønlændere fra 2014 angav omkring 14-15 % af grønlænderne, at de inden for det seneste år personligt havde oplevet at blive mødt med fornærmelser og nedladende bemærkninger. 44 % angav, at de generelt oplevede danskernes indstilling til grønlændere som fordomsfuld.

Den eksisterende forskning viser samtidig, at grønlændere tidligere i mindre omfang end andre minoritetsgrupper i Danmark oplevede dårlig betjening, afslag på ansøgninger eller at blive nægtet adgang til offentlige steder på grund af deres grønlandske baggrund.

Design af spørgeskema om grønlænderes oplevelse af diskrimination

Med udgangspunkt i denne forskningsoversigt og VIVEs parallelle arbejde med at begrebsafklare og måle diskrimination blandt andre etniske minoriteter i Danmark har VIVE designet et spørgeskema, der i 2026 er udsendt til grønlændere i Danmark. Resultaterne af denne spørgeskemaundersøgelse udgives i en særskilt rapport i 2027.

Spørgeskemaet består af fem blokke:

1. Baggrund og tilknytning
2. Sprog
3. Oplevelser af personlig diskrimination og racisme
4. Oplevelser af gruppebaseret diskrimination og racisme
5. Generel tilfredshed med livet i Danmark.

Spørgeskemaet spørger ind til, hvor eventuel diskrimination er sket, og hvem der har udsat dem for diskrimination. Sidst i skemaet er der mulighed for at uddybe besvarelserne i et åbent tekstfelt. Spørgeskemaet kan ses i Bilag 1.

En del af spørgsmålene indgår også i VIVEs samtidige undersøgelse af diskriminationserfaringer blandt andre befolkningsgrupper i Danmark. Det giver en mulighed for at sammenligne erfaringer på tværs af grupper.

Spørgeskemaet er pilottestet og udsendt til tilfældigt udtrukne personer på mindst 18 år, der er født i Grønland, og som har mindst én grønlandsk forælder, samt personer født i Danmark med to grønlandske forældre. Danmarks Statistik har tilfældigt udtrukket 6.600 personer til undersøgelsen, hvilket svarer til omkring 60 % af alle voksne i undersøgelsespopulationen. Spørgeskemaet og det medfølgende introduktionsbrev er oversat til grønlandsk. Det udsendes via Digital Post og kan besvares online. Derudover gennemfører DST-Survey telefonopfølgning.

Spørgeskemaundersøgelsen skal belyse grønlænderes egne oplevelser, men ikke afgøre, om konkrete hændelser er ulovlige eller fastslå udøvernes motiver.

Afrapportering

1 Indledning

1.1 Baggrund og formål

Grønlændere i Danmark har som borgere i Rigsfællesskabet som udgangspunkt dansk statsborgerskab og dermed de samme formelle rettigheder som andre danske statsborgere. Tidligere undersøgelser peger imidlertid på markante forskelle i levevilkår og på, at en del grønlændere oplever fordomme og diskrimination i Danmark (Dahl et al., 2026; Jakobsen & Larsen, 2014; Togeby, 2002). Den eksisterende viden er samtidig spredt og sparsom, og den seneste større spørgeskemaundersøgelse af grønlænderes diskriminationserfaringer blev offentliggjort tilbage i 2015. Der mangler derfor ny og mere systematisk viden om, hvor udbredte oplevelserne er, hvilke former de tager, og hvor de finder sted.

Denne rapport er første del af projektet 'Oplevelse af diskrimination og racisme blandt grønlændere', der er bestilt af Udlændinge- og Integrationsministeriet i forbindelse med den daværende SVM-regerings handlingsplan mod racisme. Handlingsplanen indeholder i alt 12 initiativer, der skal bidrage til at bekæmpe racisme og diskrimination rettet mod grønlændere i Danmark – herunder initiativ 9: 'Undersøgelse af oplevet racisme blandt grønlændere bosat i Danmark' (Udlændinge- og Integrationsministeriet, 2025).

Rapporten er en forskningsoversigt, der skal danne baggrund for en spørgeskemaundersøgelse om oplevet diskrimination blandt grønlændere, som Danmarks Statistik gennemfører for VIVE henover sommeren 2026. Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen forventes udgivet i 2027. Parallelt med denne undersøgelse gennemfører VIVE i samarbejde med Danmarks Statistik også en undersøgelse af oplevet diskrimination blandt andre etniske minoritetsgrupper i Danmark.

Forskningsoversigten har tre formål:

- at afklare, *hvem der indgår i gruppen af grønlændere* i Danmark
- at *beskrive eksisterende forskning* i diskrimination og racisme rettet mod grønlændere i Danmark
- på baggrund af gruppeafklaringen og den eksisterende litteratur om grønlænderes oplevelser af diskrimination samt litteratur om metoder til at måle oplevet diskrimination at *designe en spørgeskemaundersøgelse* af oplevelser af diskrimination og racisme mod grønlændere.

1.1.1 Særlig opmærksomhed på diskrimination af grønlændere

Dansk lov forbyder på en række samfundsområder diskrimination på grund af bl.a. race eller etnisk oprindelse. Dette gælder også for grønlændere. I forhold til andre etniske minoriteter i Danmark har grønlændere dog en særlig status – både fordi de er danske statsborgere, og fordi inuitbefolkningen i Grønland har status som oprindeligt folk, der har krav på særlig beskyttelse. Diskrimination af grønlændere skal derfor ikke kun ses i lyset af de almindelige forbud mod etnisk diskrimination, men også i lyset af de internationale regler og standarder om oprindelige folks rettigheder. Status som oprindeligt folk knytter sig til inuit og er ikke nødvendigvis sammenfaldende med rapportens bredere afgrænsning af grønlændere i Danmark, jf. afsnit 2.1.

Hvad angår anerkendelsen af inuit som oprindeligt folk, så er to internationale retskilder særligt relevante, men hver især har forskellig status og rækkevidde.

Den ene er ILO-konvention nr. 169 om oprindelige folk og stammefolk i selvstændige stater (ILO, 1989), som Danmark ratificerede i 1996 og dermed er folkeretligt bundet af dens bestemmelser. Konventionen er som udgangspunkt bindende for hele Kongeriget Danmarks territorium. Ved ratificeringen afgav den danske regering med tilslutning fra Grønlands Landsstyre en erklæring om, at der i riget kun findes et oprindeligt folk i konventionens forstand, navnlig den oprindelige befolkning i Grønland, inuit. Ifølge Udenrigsministeriet beror konventionens betydning for grønlændere, der bor uden for Grønland, derfor på en konkret vurdering af konventionens rækkevidde og dens enkelte bestemmelser (Udenrigsministeriet, 2024).

Den anden er FN's deklaration om oprindelige folks rettigheder (FN, 2007). Erklæringen blev vedtaget af FN's generalforsamling i 2007 med dansk opbakning, men har ikke samme retligt bindende karakter som en ratificeret konvention. Den opstiller i stedet en central international standard for oprindelige folks individuelle og kollektive rettigheder. Deklarationen fastslår bl.a., at oprindelige folk og personer, der tilhører dem, har ret til ikke at blive udsat for diskrimination og til at bevare og udvikle deres kultur, sprog og identitet (FN, 2007). Deklarationen udgør dermed en bredere rettighedsramme for inuit, herunder inuit, der bor i Danmark, men den skaber ikke i sig selv de samme bindende forpligtelser som ILO-konventionen.

Det særlige rettighedsperspektiv hænger sammen med den historiske relation mellem Danmark og Grønland. I de senere år har der i Grønland og Danmark været en øget diskussion af Danmarks historiske behandling af Grønland og de nutidige forhold for grønlændere, der opholder sig i Danmark. De historiske diskussioner har fx handlet om spiralsagen, hvor grønlandske kvinder fik opsat spiraler af danske læger, og om manglende anerkendelse af juridisk faderskab for personer med danske fædre og grønlandske mødre (Krebs, 2026; Krebs, Bruun & Poppel, 2026).

Diskussionen af nutidige forhold har kredset meget om omfanget og processer i forbindelse med nutidige anbringelser af børn med grønlandsk baggrund, der bor i Danmark, men også om generelle levevilkår og oplevelser af stigmatisering og diskrimination blandt grønlændere, der bor i Danmark (Dahl et al., 2022; Eriksson & Kristensen, 2023; Slot et al., 2023).

I 2023 undersøgte FN's specialrapportør for oprindelige folks rettigheder, José Francisco Calí Tzay, forholdene for inuit i Danmark og Grønland. Specialrapportøren pegede bl.a. på, at inuit i Danmark møder administrative og institutionelle barrierer, racisme og fordomme, og at der i offentlige indsatser kan mangle blik for sproglige og kulturelle forhold. Han anbefalede bl.a., at Danmark og Grønland sikrer en fuld gennemførelse af ILO-konvention nr. 169 og FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder, forbedrer datagrundlaget om inuit i Danmark og gennemgår procedurerne ved vurderinger af anbringelser af grønlandske børn (Tzay, 2023). Dette øgede, sammen med den amerikanske regerings interesse for Grønland, den offentlige opmærksomhed omkring grønlændere i Danmark, og grønlændere fik derfor også et særligt fokus i SVM-regeringens handleplan mod racisme (Udlændinge- og Integrationsministeriet, 2025).

1.2 Læsevejledning

Rapporten indeholder ud over denne korte indledning 5 kapitler:

- Kapitel 2 diskuterer, hvem der ud fra objektive og subjektive kriterier kan defineres som grønlændere i Danmark, og hvem det dermed giver mening at inkludere som deltagere i en spørgeskemaundersøgelse af oplevet diskrimination blandt grønlændere i Danmark.
- Kapitel 3 redegør teoretisk for begreber om diskrimination og racisme.
- Kapitel 4 beskriver, hvordan man tidligere har målt oplevet diskrimination i spørgeskemaundersøgelser.
- Kapitel 5 indeholder en beskrivelse af den eksisterende litteratur om grønlændere i Danmark – herunder både litteratur, der beskriver levevilkår, og litteratur, der beskriver diskrimination og oplevelse af inklusion i Danmark.
- Kapitel 6 beskriver det konkrete design af den spørgeskemaundersøgelse, som VIVE sammen med DST-Survey har gennemført i sommeren 2026. Det anvendte spørgeskema findes i Bilag 1.

2 Afgrænsning af grønlændere i Danmark

Dette kapitel diskuterer, hvem der ud fra objektive og subjektive kriterier kan defineres som grønlændere i Danmark, og hvem det dermed giver mening at inkludere som deltagere i en spørgeskemaundersøgelse af oplevet diskrimination blandt grønlændere i Danmark.

2.1 Etnisk grænsedragning

Det afgørende for grænsedragningen mellem etniske grupper er ifølge den norske antropolog Frederik Barth ikke personers objektive karakteristika og konkrete biologiske eller kulturelle forskelle – men selve kampen mellem grupperne. Etnicitet handler således om relationer mellem grupper og ikke om gruppernes egenskaber. Det er således det, vi kollektivt vælger at se som forskellene mellem os, der afgør forskellene – fremfor de objektive forskelle (Barth, 1969; Eriksen, 1993; Togeby, 2002). Gruppeafgrænsning sker både gennem en indre og en ydre proces. Den indre gruppeafgrænsning sker, når en gruppe personer etablerer et fællesskab på baggrund af en oplevelse af at dele forskellige erfaringer, som de selv ikke i samme grad oplever, at de deler med andre. Den ydre gruppeafgrænsning sker, når omverdenen identificerer en gruppe personer på baggrund af kriterier, som omverdenen ser som fælles kendetegn inden for gruppen, og som ikke i samme grad optræder uden for gruppen.

Både den indre og den ydre gruppeafgrænsningsproces kan bygge på mere eller mindre objektive kriterier, som fx sprog eller fødested, som der er relativt bred enighed om at se som en forskel mellem gruppen og andre. Har en person disse objektive kriterier, vil det være nemmere at blive anerkendt som gruppemedlem indadtil. Derudover vil der være en større sandsynlighed for, at andre identificerer personen som del af gruppen. Gruppeafgrænsning er dog også en subjektiv proces, hvor man i den indre gruppeafgrænsning vælger at identificere sig med gruppen og i den ydre gruppeafgrænsning vælger at identificere en bestemt person med en gruppe.

2.2 Objektiv og subjektiv afgrænsning af grønlændere i Danmark

Når vi taler om objektive kriterier for afgrænsningen af grønlændere i Danmark, kan det fx handle om fødested og tid. Det er nemmere at argumentere for, at man er grønlænder, hvis man er født i Grønland, end hvis man ikke er. Det er nemmere at argumentere for, at man er grønlænder, hvis ens forældre er født i Grønland, end hvis ens forældre er født i et andet land. Og det er nemmere at argumentere for, at man er grønlænder, hvis man er opvokset i Grønland eller har levet en stor del af sit liv i Grønland, end hvis man kun har været i landet i få år.

De subjektive kriterier handler fx om ens egen identifikation med Grønland og grønlandsk kultur og en følelse af tilknytning til Grønland og andre grønlændere. De subjektive kriterier vil ofte være statistisk sammenhængende med de objektive kriterier, men det er også muligt at identificere sig med Grønland uden at være født i Grønland – og omvendt ikke at identificere sig med Grønland, selvom man lever op til objektive kriterier for at være grønlænder.

Mestringen af det grønlandske sprog, og i hvilken grad man genetisk er beslægtet med den oprindelige inuit-befolkning i Grønland, kan derudover spille en rolle for, i hvilken grad man selv og andre oplever, at man tilhører grønlændere som gruppe (Gad, 2004; 2019; Graugaard, 2009). I Grønland foregår der løbende forhandlinger om, hvilken vægt sprog, afstamning og kulturelle praksisser bør have i afgrænsningen af, hvem der kan betegnes som grønlænder. Nogle argumenterer fx for, at grønlandsk skal være et afgørende kriterium for grønlandskhed, mens andre peger på, at grønlandsk identitet primært formes gennem erfaringer, deltagelse i sociale og kulturelle fællesskaber samt følelser af tilknytning (Benjaminsen, 2024).

2.3 Afgrænsning ved hjælp af eget fødested og forældres fødested

I Danmark registrerer vi personers fødested, men registrerer ikke personers etnicitet, modersmål eller subjektive tilhørsforhold til bestemte steder og kulturer. Vi har derfor relativt nemt ved at afgrænse gruppen af grønlændere, hvis vi bruger en persons fødested og personens forældres fødested som kriterie for afgrænsningen. En afgrænsning ud fra etnicitet eller subjektivt tilhørsforhold ville omvendt være sværere, idet den vil kræve en indledende undersøgelse, hvor vi spurgte alle personer eller et tilstrækkeligt stort repræsentativt udsnit af befolkningen i Danmark, hvorvidt de selv oplever, at de har en grønlandsk etnicitet eller føler en tilknytning til Grønland og grønlandsk kultur.

Grønlands Statistiks opgørelse viser, at der i 2025 boede ca. 17.000 personer[1] i Danmark, som er født i Grønland. Blandt disse har ca. 10.000 mindst en forælder, der selv er født i Grønland, mens omkring 4.000 har to danske forældre. De resterende 3.000 personer, der er født i Grønland, har ikke en forælder, der er registreret som 'født i Grønland', men en eller to forældre, hvis fødested er ukendt. Ud over de 17.000 personer, som er født i Grønland, lever der i Danmark omkring 7.000 personer, der er født i Danmark, og som har en forælder, der er født i Grønland[2] samt 646 personer, der er født i Danmark, og som har to grønlandskfødte forældre.

Alle disse grupper kan føle en tilknytning til Grønland og andre grønlændere – ligesom der, som beskrevet, kan være andre, der hverken selv er født i Grønland eller har forældre, der er født i Grønland, som føler sig knyttet til Grønland og andre grønlændere. Nogle af disse grupper har dog en større sandsynlighed for at identificere sig med grønlændere som gruppe – og der vil også være en større sandsynlighed for, at andre ser dem som grønlændere.

Størstedelen af de personer, der er født i Grønland, men har to danske forældre, er således primært vokset op i Danmark, og de vil typisk ligne majoritetsbefolkningen i Danmark, have et primært dansk netværk, og meget få vil mestre det grønlandske sprog. De kan føle en tilknytning til Grønland, men vil typisk i mindst lige så høj grad føle sig knyttet til Danmark – og vil sjældent blive identificeret som grønlændere af andre, medmindre de selv gør opmærksom på deres grønlandske baggrund.

Omvendt vil der være en større sandsynlighed for at identificere sig med Grønland og andre grønlændere, hvis man selv er født i Grønland, og begge ens forældre er født i Grønland. Denne gruppe kan også have en øget sandsynlighed for at blive identificeret som grønlændere af andre, fordi de i forhold til ydre kendetegn, som fx sprog og udseende, adskiller sig fra majoritetsbefolkningen i Danmark. Personer, født i Grønland med en grønlandsk og en dansk forælder, udgør en mellemgruppe, der både genetisk og kulturelt kan være mere eller mindre tydeligt forbundne med Grønland og grønlændere. Subjektivt kan de føle sig stærkt forbundne med Grønland og deres grønlandske familie, føle et dobbelt tilhørsforhold eller føle sig mest forbundet med Danmark og deres danske familie.

Typisk vil graden af identifikation med Grønland og grønlandsk kultur hænge sammen med eget fødested. Er man født i Grønland og har levet en del af sit liv i Grønland, vil tilhørsforholdet til Grønland således typisk være større, end hvis man er født i Danmark og aldrig har boet i Grønland. Det er dog også sandsynligt, at man vil opleve en tilknytning til Grønland og grønlandsk kultur, hvis man er født i Danmark af grønlandske forældre, der på forskellig måde har praktiseret grønlandsk

[1] Inkluderer alle aldersgrupper.

[2] De 7.000 personer har tillige en grønlandsk bedsteforælder. Personer med en grønlandsk forælder, men kun danske bedsteforældre er således sorteret fra.

kultur i hjemmet og har vedligeholdt netværk til andre med grønlandsk baggrund i Danmark og i Grønland. Igen vil oplevelsen af at have en grønlandsk identitet sandsynligvis være større, hvis begge forældre er født i Grønland, end hvis det kun gælder den ene forælder. Personer med to grønlandske forældre vil også have en større sandsynlighed end personer med en grønlandsk forælder for at blive identificeret som personer med grønlandsk baggrund af andre, fordi de kan have et udseende, der er mere typisk i Grønland end i den danske majoritetsbefolkning.

Når man i en undersøgelse som denne vil opnå kendskab til grønlænderes oplevelser af fordomme og diskrimination i det danske samfund, giver det mening at fokusere på personer, som har en vis sandsynlighed for at opleve sig som grønlændere, og som også har en vis sandsynlighed for at blive identificeret som grønlændere af andre. Vi afgrænser derfor statistisk gruppen af grønlændere til *personer, der selv er født i Grønland, og som har mindst en grønlandsk forælder, samt personer, der er født i Danmark* (eller i et andet land end Grønland og Danmark)*, og som har to forældre, der er født i Grønland*.

Inklusionen af personer, der er født i Danmark med to grønlandske forældre, er nyt i forhold til tidligere spørgeskemabaserede undersøgelser af grønlændere i Danmark. Da der kun er omkring 640 danskfødte med to grønlandske forældre ud af en samlet gruppe på omkring 14.500 med grønlandsk baggrund, der opholder sig i Danmark, vil denne afvigelse have begrænset betydning for sammenligneligheden med andre undersøgelser. Ud over inklusionen af efterkommere er afgrænsningen af gruppen den samme, som er brugt i andre spørgeskemabaserede undersøgelser af medborgerskab og oplevet diskrimination blandt grønlændere (Jakobsen & Larsen, 2014; Togeby, 2002).

2.4 Opsamling

Dette kapitel diskuterer forskellige måder at afgrænse gruppen af grønlændere i Danmark på.

Kapitlet fremhæver, at gruppeafgrænsning i sidste ende handler om forhandlede relationer mellem grupper frem for om gruppernes objektive egenskaber. Det handler således om, hvad der får en gruppe til selv at identificere sig som grønlændere, og hvad der får andre til at identificere en person som tilhørende gruppen af grønlændere. I den forbindelse spiller fødested, forældrebaggrund, opholdstid i Grønland, sprog, etnisk baggrund og personlig identifikation en rolle. Disse forhold vil ofte være indbyrdes forbundne, men behøver ikke at være det. I Grønlands Statistiks og Danmarks Statistiks registerdata finder vi oplysninger om eget fødested og forældres fødested – men ikke oplysninger om etnicitet, sprog eller selvidentifikation. I

undersøgelsen afgrænser vi derfor gruppen af personer med grønlandsk oprindelse til grønlandskfødte personer med mindst en forælder, der også er født i Grønland – samt danskfødte personer med to forældre, der er født i Grønland.

3 Begreber om diskrimination og racisme

Dette kapitel afklarer rapportens centrale begreber om diskrimination og racisme og skelner bl.a. mellem udøvet og oplevet diskrimination, negative hverdagsoplevelser og oplevet gruppebaseret stigma. Derudover beskriver kapitlet forskellige generelle metoder til at måle oplevet diskrimination.

Begreberne diskrimination og racisme anvendes på forskellige måder i forskningslitteraturen og den offentlige debat. Nogle definitioner er forankret i lovgivningen, mens andre er udviklet i samfundsvidenskabelig forskning for at beskrive, hvordan forskelsbehandling kan opstå, kommer til udtryk og opleves. Dette afsnit følger begrebsafklaringen i VIVE-rapporten 'Måling af etnisk diskrimination' (Kroustrup & Jakobsen, 2026), som opdaterer og bygger videre på SFI-rapporten af samme navn fra 2012 (Jensen et al., 2012). Begreberne er her tilpasset rapportens særlige formål, nemlig at gennemgå viden om grønlændere i Danmark og begrunde et konkret spørgeskema om deres diskriminationserfaringer.

3.1 Diskrimination

Som juridisk begreb betegner diskrimination usaglig forskelsbehandling. Det dækker bl.a. over at blive udsat for ringere behandling end andre, at blive frataget eller nægtet almengældende friheder og rettigheder samt chikane fx på grund af sin etniske baggrund (Jørgensen, 2026; Kroustrup & Jakobsen, 2026).

Beskyttelsen mod diskrimination er sikret igennem en række love[3], alt efter, om der er tale om eksempelvis mere generelle oplevelser med diskrimination, adgang til offentlige steder eller på arbejdsmarkedet (Beskæftigelsesministeriet, 2024; Justitsministeriet, 2025; Udlændinge- og Integrationsministeriet, 2012).

Diskrimination kan ske på baggrund af en lang række beskyttede karakteristika. Denne rapport har fokus på den diskrimination, som personer oplever på grund af deres grønlandske baggrund eller markører, som kan forbindes med denne baggrund, fx udseende, navn, sprog eller accent. Som tidligere beskrevet kan

[3] Lov om etnisk ligebehandling, lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet mv., straffelovens bestemmelser om hadefulde ytringer (§ 266 b) og hadmotiv som skærpende omstændighed (81, nr. 6).

diskrimination rette sig mod den gruppe, som en person antages at tilhøre, uanset om denne kategorisering stemmer overens med personens egen opfattelse.

3.1.1 Udøvet og oplevet diskrimination

En række empiriske undersøgelser går videre end det juridiske diskriminationsbegreb og skelner mellem udøvet diskrimination, der måles ved at se på den faktiske adfærd hos den, der potentielt udøver usaglig forskelsbehandling, og oplevet diskrimination, der måles ved at se på modtagerens oplevelse af at blive diskrimineret på grund af usaglige kendetegn (Jensen et al., 2012; Kroustrup & Jakobsen, 2026; Veenman, 2010).

Der kan være et overlap mellem udøvet og oplevet diskrimination, men der kan også være udøvet diskrimination, der ikke opleves sådan af de berørte, fx fordi de ikke ved, at de behandles anderledes end andre, eller ikke ved, at årsagen til forskelsbehandlingen er usaglig. Omvendt kan der også være oplevet diskrimination, der ikke er udtryk for, at der er sket en konkret usaglig forskelsbehandling, fordi den oplevede forskelsbehandling skete på grundlag af lovlige og saglige kriterier som fx uddannelse og erfaring (Jensen et al., 2012; Kroustrup & Jakobsen, 2026).

Målingen af udøvet diskrimination kræver, at man kan vise, at en bestemt handling er sket, fordi den diskriminerede har forskellige karakteristika, som ikke kan begrunde en lovlig forskelsbehandling. Kvantitativt kan udøvet diskrimination således fx måles i eksperimentelle undersøgelser, hvor arbejdsgivere bliver bedt om at tage stilling til to jobansøgninger, der er ens på nær navne og øvrige henvisninger til en persons etniske baggrund (se Kroustrup & Jakobsen, 2026, for eksempler).

Oplevet diskrimination kan kvantitativt måles i spørgeskemaundersøgelser, hvor personer med bestemte kendetegn (fx etnisk baggrund, køn eller handikap) selv vurderer, om de har oplevet at blive diskrimineret på grund af deres kendetegn.

3.1.2 Direkte og indirekte diskrimination

Diskrimination kan endvidere være direkte eller indirekte. Direkte diskrimination foreligger, når en person behandler en anden person ringere på grund af denne persons etniske oprindelse (eller andre beskyttede karakteristika). Det kan fx være en arbejdsgiver, der vælger en bestemt kandidat til et arbejde alene på grund af kandidatens etniske baggrund. Indirekte diskrimination foreligger, når en tilsyneladende neutral bestemmelse, et kriterium eller en praksis stiller personer med bestemt etnisk oprindelse ringere end andre (Kroustrup & Jakobsen, 2026; Schierup, 1993).

Den indirekte diskrimination omtales til tider også som institutionel eller strukturel diskrimination. Her henviser den institutionelle diskrimination typisk til forskelsbehandling, der kan opstå eller reproduceres gennem regler, organisatoriske rutiner og almindelig praksis, som systematisk stiller bestemte grupper ringere. Begrebet om strukturel diskrimination bruges derimod om mere overordnede og historisk forankrede økonomiske, politiske, sociale eller kulturelle samfundsstrukturer, der over tid skaber og fastholder ulige muligheder og positioner mellem befolkningsgrupper (Kroustrup & Jakobsen, 2026).

3.1.3 Dimensioner af diskrimination

Ud over ovenstående differentiering mellem udøvet og oplevet hhv. direkte og indirekte diskrimination identificerer Jensen m.fl. (2012) på baggrund af deres gennemgang af lovgivningen og forskningen diskriminationens udtryksformer i tre overordnede dimensioner:

1. Ringere eller dårligere behandling
2. Fratagelse af rettigheder
3. Chikane

   (Jensen et al., 2012).

Handlinger inden for disse dimensioner kan udgøre ulovlig diskrimination, når de relevante juridiske betingelser er opfyldt.

Ringere behandling kan fx handle om, at en person eller en gruppe oplever, at de er blevet nægtet adgang til steder, som er offentligt tilgængelige (fx diskoteker eller transportmidler). Det kan også handle om at få afslag på en ansøgning eller få dårligere service på grund af ens etniske baggrund.

Fratagelse af rettigheder handler fx om ikke at kunne få hjælp fra offentlige myndigheder eller om begrænsninger i ens forsamlings- eller foreningsfrihed. Det kan også handle om, at personer nægtes friheden til at udtrykke og praktisere deres religion eller kultur.

Endelig dækker **chikane** både over fornærmende og nedladende bemærkninger og tilråb, der kan være kombineret med vold eller trusler om vold (fx slag eller spyt). Chikane kan udgøre diskrimination, når den uønskede adfærd relaterer sig til en persons etniske baggrund og krænker personens værdighed eller skaber et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt miljø.

Hadtale og hadforbrydelser er nært beslægtede begreber, men er særskilt reguleret i straffeloven. Hadtale betegner offentlige ytringer, der truer, forhåner eller nedværdiger en gruppe på grund af race, hudfarve, nationale eller etnisk oprindelse eller tro. Hadforbrydelser dækker over, at en i forvejen strafbar handling, fx trusler, vold eller hærværk, helt eller delvist eksempelvis har baggrund i den berørtes etniske oprindelse.[4]

De senere år har der i stigende grad været fokus på mindre åbenlyse former for diskrimination, der bl.a. benævnes gennem begreberne **mikroaggressioner** og **hverdagsdiskrimination** (Marchiondo, 2018). Disse former for diskrimination er ikke nødvendigvis ulovlige og har ikke nødvendigvis til hensigt at diskriminere, men kan være med til at stresse den, de går ud over, fordi de markerer en afstand mellem udøveren og den, der rammes af dem ved at pådutte den, der mødes af dem, bestemte gruppebaserede kendetegn.

Mikroaggressioner og hverdagsdiskrimination kan være handlinger (eller fraværet af handling), der er indlejret i vaner, sociale normer, sproglige vendinger og mimik, som udøveren ikke nødvendigvis er bevidst om. Hverdagsdiskriminationen kan både optræde i form af nedsættende bemærkninger og afvisende mimik, men kan også være forklædt som ros, komplimenter eller omsorg (Kroustrup & Jakobsen, 2026).

Selvom handlingerne ikke nødvendigvis opfattes af alle som diskriminerende, kan virkningen dog være krænkende for den, det går ud over. Dette skyldes, at handlingerne tager udgangspunkt i gruppeforestillinger og påfører disse på et individ, der ufrivilligt tilskrives bestemte egenskaber eller hensigter – eller omvendt bemærkes positivt, fordi personen ikke besidder gruppens forestillede mindre fordelagtige egenskaber. Gruppeforestillingerne kan tage udgangspunkt i et positivt ment ideal – fx om, at nogle etniske grupper har en særlig forståelse for naturen eller særlige forudsætninger for åndelighed. Omvendt kan de også tage udgangspunkt i forestillinger om en gruppes ufordelagtige situation – fx om, at nogle grupper i højere grad har oplevet undertrykkelse eller svære opvækstvilkår. Gruppeforestillingerne kan være åbenlyst negative og umiddelbart positive. Også positivt formulerede stereotyper kan opleves som belastende, fordi personen reduceres til forestillingen om den gruppe, de formodes at tilhøre, og ikke mødes som individ.

3.1.4 Gruppebaseret diskrimination

Ovenstående gennemgang har primært fokuseret på individers personlige oplevelser af diskrimination. Forskningslitteraturen påpeger dog også væsentligheden af at

[4] Straffelovens § 81 nr. 6. Det skal indgå i strafudmålingen som en skærpende omstændighed, hvis en forbrydelse, som fx trusler, vold eller hærværk, helt eller delvist har baggrund i din etniske oprindelse (Straffeloven).

fokusere på en mere generaliseret eller gruppebaseret diskrimination: Det vil sige en oplevelse af, at ens gruppe ikke bliver værdsat, bliver set ned på, mødes med fordomme eller systematisk omtales dårligt i den offentlige debat, der fx finder sted på tv, i aviser, i kulturprodukter eller på sociale medier (Jakobsen & Larsen, 2014).

Personlig og gruppebaseret diskrimination er analytisk forskellige. En person kan fx opleve, at grønlændere generelt mødes med fordomme, uden selv at kunne pege på en konkret diskriminerende hændelse. Omvendt kan en person opleve en konkret oplevelse med forskelsbehandling uden at opfatte den som udtryk for et bredere syn på grønlændere som gruppe. Begge former kan være af interesse, men bør behandles adskilt.

3.1.5 Diskriminationens samfundsområder og udøvere

Diskrimination kan forekomme i mange forskellige sammenhænge i samfundet, fx på arbejdsmarkedet, i uddannelsessystemet, i sundhedsvæsenet, i mødet med offentlige myndigheder eller i private møder mellem fremmede. Alle former for diskrimination kan være belastende for den, der møder diskriminationen. Sker den i arenaer som arbejdsmarkedet, uddannelsessystemet eller i sundhedsvæsenet, kan den dog have mere direkte afledte konsekvenser for personers økonomiske, sociale og sundhedsmæssige situation, end hvis den sker mellem fremmede, der møder hinanden på gaden eller på sociale medier. Den chikane, der finder sted mellem fremmede eller personer, der kun i begrænset omfang kender hinanden, kan dog have stor betydning for menneskers trivsel. Med udbredelsen af sociale medier og algoritmer, der etablerer ekkokamre mellem personer med samme meninger og samtidig forstærker udbredelsen af ytringer med konfliktskabende indhold, ser det ud til, at denne form for chikane de senere år er kommet til at spille en større rolle (Kroustrup & Jakobsen, 2026).

Ud over at afklare, hvor diskriminationen finder sted, er det også hensigtsmæssigt at afklare rolleforholdene mellem den, der oplever diskrimination, og den, der udøver diskriminationen. Alle former for diskrimination og chikane kan som nævnt være belastende. Igen vil konsekvenserne for en persons økonomiske, sociale og sundhedsmæssige situation dog potentielt være større, hvis udøveren af diskriminationen og chikanen er en, der har en magtposition i forhold til den berørte, sammenlignet med, hvis udøveren har en ligestillet rolle eller en underordnet rolle. Er personen en med en ligestillet rolle, kan det omvendt være mere følelsesmæssigt belastende, især hvis personen, der diskriminerer, er en, man indgår i/ønsker at indgå i et fællesskab med, fx en kollega, et familiemedlem eller en nabo. Det er således vigtigt at vide, om udøveren er en arbejdsgiver, en myndighedsperson, en kollega, en patient eller klient, en nabo eller en fremmed, man ikke har mødt før (European Union Agency for Fundamental Rights, 2016; Jensen et al., 2012; Koob et al., 2023).

3.2 Racisme og andre bevæggrunde for diskrimination

Mens diskrimination i den danske og europæiske forskning typisk defineres som menneskelige og systemiske handlinger, bruges begrebet racisme typisk om opfattelser af, at nogle etniske grupper er mere værd og har mere ret til diverse samfundsgoder end andre. Racisme er på nogle måder et omdiskuteret begreb, da nogle forskere ønsker at fastholde begrebets biologiske indhold, mens andre ønsker at inkludere mere kulturelt betingede opfattelser af forskellige gruppers værdi og rettigheder (Jensen et al., 2012; Liljedahl & Sjørslev, 2025). Forskning fra USA og Canada skelner ikke i samme grad som den europæiske forskning mellem diskriminerende handlinger og racistiske opfattelser og bruger i højere grad end europæiske forskere begrebet racisme om alle former for etnisk betinget forskelsbehandling, uanset om der ligger et racistisk motiv bag forskelsbehandlingen (Poggats & Axelsson, 2025).

Ud over racisme nævner forskningslitteraturen **statistisk diskrimination** som en bevæggrund for diskrimination. Statistisk diskrimination er ikke begrundet i opfattelser af, at nogle grupper biologisk eller kulturelt grundlæggende er mindre værd, men tager i stedet udgangspunkt i en statistisk viden om gruppens aktuelle statistiske karakteristika. Statistisk diskrimination omhandler således en situation, hvor en person fra en bestemt gruppe behandles anderledes, fordi gruppen statistisk i højere grad end andre har nogle kvalifikationer eller egenskaber eller oftere befinder sig i bestemte livssituationer – selvom den konkrete person ikke har disse kvalifikationer og ikke befinder sig i den pågældende livssituation (Hedegaard & Tyran, 2011; Jakobsen & Liversage, 2010; Rydgren, 2004; Van Dijk, 1984).

Diskrimination kan være begrundet i racistiske opfattelser (både biologiske og kulturelle) eller andre bevidste bevæggrunde for at diskriminere, men behøver ikke at være det. Diskrimination handler således både om handlinger, der har til **formål** at diskriminere, og handlinger, der **virker** diskriminerende (Jensen et al., 2012).

I en spørgeskemaundersøgelse om oplevet diskrimination er det som udgangspunkt vanskeligt at afdække, om oplevede diskriminerende handlinger kan begrundes i racistiske opfattelser hos udøveren af diskriminationen – eller eventuelt statistiske opfattelser af bestemte grupper. Når det handler om konkrete ytringer, kan man dog nærme sig en afklaring af dette ved at spørge til, hvad ytringerne handlede om.

3.3 Opsamling

Dette kapitel diskuterer indholdet og afgrænsningen af begreber om diskrimination og racisme ud fra eksisterende litteratur. Her fremhæves især forskellen på *udøvet* og *oplevet* diskrimination, forskellen på *direkte* og *indirekte* diskrimination og forskellen på personlig og gruppebaseret diskrimination. Kapitlet beskriver desuden, hvordan diskriminationsbegrebet indeholder forskellige dimensioner og fremhæver betydningen af at undersøge, hvor diskriminationen finder sted, og hvem der udøver den.

Herefter redegør kapitlet for racismebegrebet og andre såkaldte bevæggrunde for racisme. Racisme ses i denne rapport således som en opfattelse af, at nogle etniske grupper er mere værd end andre. Dette kan være begrundet i biologiske kriterier eller i mere kulturelle kriterier. Ud over racisme kan en diskriminerende handling også begrundes i en statistisk viden om en bestemt gruppe, der overføres på et konkret individ uden hensyn til denne persons individuelle karakteristika.

4 Metoder til måling af oplevet diskrimination

Dette kapitel beskriver, hvordan man tidligere har målt oplevet diskrimination i spørgeskemaundersøgelser.

Metoderne til at måle oplevet diskrimination har de senere år udviklet sig i takt med øget mangfoldighed og en stigende politisk og samfundsmæssig interesse for ligebehandling (Kroustrup & Jakobsen, 2026). Den metodemæssige udvikling har forsøgt at indfange den begrebsmæssige udvikling af diskriminationsbegrebet og forsøgt målt gennem en lang række metoder.

Spørgeskemaundersøgelser er en af de centrale metoder til systematisk at undersøge oplevet diskrimination ved at tage udgangspunkt i enkeltpersoners egne erfaringer og fortolkninger.

Undersøgelserne kan bruges til at belyse, hvor udbredte forskellige diskriminationserfaringer er i en befolkningsgruppe, hvor ofte de forekommer, og på hvilke samfundsområder de opleves. De kan også vise, hvordan erfaringerne varierer mellem forskellige dele af befolkningen. De kan derimod ikke fastslå, om der i konkrete tilfælde har fundet ulovlig diskrimination sted, eller hvilke motiver, der lå bag den handling, som respondenten har oplevet.

Metoderne til at måle oplevet diskrimination i kvantitative spørgeskemaundersøgelser har udviklet sig fra relativt enkle spørgsmål om negative erfaringer på udvalgte samfundsområder til mere udfoldelse af spørgerammer, der bygger på en mere ekspliciteret begrebsafgrænsning. Undersøgelserne varierer især med hensyn til:

- om de spørger direkte til diskrimination eller til mere konkrete hændelser
- om hændelserne eksplicit forbindes til respondentens etniske baggrund
- hvilke samfundsområder og udøvere der spørges ind til
- hvilken tidsperiode spørgsmålene omfatter
- om der spørges til personlige erfaringer eller til behandlingen af den gruppe, som respondenten eventuelt tilhører.

Disse valg har betydning for, hvad undersøgelsen kan sige noget om, og hvor direkte resultaterne kan omsættes til viden om, hvorvidt der er sket en ulovlig forskelsbehandling af en gruppe (Kroustrup & Jakobsen, 2026).

4.1 Måling af personligt oplevet diskrimination

I 1999 målte Møller og Togeby personligt oplevet diskrimination ved at fokusere på konkrete situationer i forbindelse med fx arbejde, bolig, deltagelse i det offentlige rum og fritidsliv for at afdække diskrimination i forskellige arenaer. Spørgsmålene omhandlede, hvorvidt personer med etnisk minoritetsbaggrund har oplevet modvilje eller fjendtlighed i kontakt med forskellige institutioner, om de har oplevet ikke at få et job på grund af deres etniske baggrund eller er blevet nægtet adgang til et diskotek, og om de har oplevet chikane.

Dele af denne spørgeramme blev efterfølgende anvendt i Togebys undersøgelse af grønlænderes medborgerskab og oplevelse af diskrimination (Togeby, 2002), ligesom dele af spørgsmålene indgik i Jakobsen og Larsens rapport (2014), der dannede det kvantitative grundlag for Institut for Menneskerettigheders rapport 'Ligebehandling af grønlændere i Danmark' af Laage-Petersen (2015).

Svagheden ved Møller og Togebys operationalisering er ifølge Jensen m.fl. (2012), at de ikke er konsekvente i betoningen af, om personer oplever disse ting på grund af deres etniske baggrund. Derudover påpeger Jensen m.fl. (2012), at det kan være uhensigtsmæssigt, at respondenterne ikke er blevet oplyst om, at spørgsmålene omhandler diskrimination, samt hvad der i undersøgelsen konkret menes med diskrimination.

Andre undersøgelser har brugt diskriminationsbegrebet mere direkte uden dog at definere, hvad der menes med diskrimination (Catinét, 2009; 2010). Dette åbner dog ifølge Jensen m.fl. for et relativt bredt fortolkningsrum, når man skal afkode, hvad respondenterne kan have lagt i begrebet. Jensen m.fl. anbefaler på den baggrund, at spørgeskemaer om diskrimination indledes med en tekst, der definerer diskriminationsbegrebet for respondenten (Jensen m.fl., 2012). Derudover tager Jensen m.fl. udgangspunkt i de tre dimensioner af ulovlig diskrimination:

1. At blive udsat for ringere eller dårligere behandling
2. At blive frataget rettigheder
3. At blive udsat for chikane.

Oplevelsen af diskrimination inden for disse dimensioner afdækker Jensen m.fl. (2012) ved at spørge, om respondenten på grund af etnisk baggrund har oplevet: *at blive nægtet adgang til offentligt tilgængelige steder*, *at få afslag på en ansøgning, at få dårligere betjening*, *at blive begrænset i sin forsamlings- og foreningsfrihed*, *at blive forhindret i at praktisere sin religion*, *er blevet holdt udenfor*, *har oplevet skældsord eller nedværdigende bemærkninger* eller *er blevet mødt med trusler eller vold*.

Derudover foreslår Jensen m.fl., at man følger op på spørgsmålene ved at spørge, hvor diskriminationen skete (arenaer), og hvem der udøvede diskriminationen.

For at sikre en god forståelse af spørgsmålene, højere svarprocent og færre oversættelsesproblemer, anbefaler Jensen m.fl. desuden, at spørgsmålene konstrueres så præcist som muligt i et så simpelt sprog som muligt. Derudover anbefaler de med udgangspunkt i generelle spørgeskematekniske overvejelser, at svarkategorierne generelt er udtømmende og gensidigt udelukkende, og at sammenhængende spørgsmål suppleres med introduktions- og overgangstekster. Endelig er det vigtigt, både af hensyn til respondentens hukommelse og det efterfølgende analysearbejde, at der spørges til en begrænset tidsperiode (Jensen et al., 2012).

Spørgerammen fra Jensen m.fl. er siden blevet anvendt og tilpasset i Udlændinge- og Integrationsministeriets Medborgerskabsundersøgelser. Siden 2014 har undersøgelserne i de lige år indeholdt en fast kerne af spørgsmål om oplevet diskrimination. Institut for Menneskerettigheders undersøgelse fra 2023 viderefører ligeledes den tilgang, hvor der spørges ind til konkrete hændelser, og følger op med spørgsmål om, hvor det fandt sted.

Genanvendelsen af en fælles kerne af spørgsmål gør det muligt at sammenligne resultater på tværs af undersøgelser og befolkningsgrupper. Til gengæld kan det, i takt med at feltet udvikler sig, også være nødvendigt at introducere nye spørgsmål for at indfange erfaringer, der ikke dækkes af den etablerede spørgeramme.

4.2 Måling af negative hverdagserfaringer

De senere år har forskningen fået større opmærksomhed på mere tvetydige erfaringer, som bl.a. betegnes som hverdagsdiskrimination eller mikroaggressioner. En udbredt tilgang til at måle sådanne erfaringer er ved hjælp af 'Everyday Discrimination Scale (EDS)', der indeholder følgende spørgsmål:

- You are treated with less courtesy than other people are
- You are treated with less respect than other people are
- You receive poorer service than other people at restaurants or stores
- People act as if they think you are not smart
- People act as if they are afraid of you
- People act as if they think you are dishonest
- People act as if they're better than you are
- You are called names or insulted

- You are threatened or harassed.

  (Richter & Menold, 2025).

En del af spørgsmålene i EDS adresserer det samme som Jensen m.fl. (2012) og Møller og Togeby (1999), fx 'receive poorer service', 'called names' eller 'threatened or harassed', mens andre spørgsmål måler noget andet end de spørgsmål, der hidtil er anvendt i en dansk kontekst: fx 'treated with less courtesy' eller 'act as if they think you are not smart'.

Umiddelbart har spørgsmålene dog de mangler i forhold til de spørgsmål, der allerede anvendes i en dansk kontekst, at de er mindre præcise i forhold til at måle en bestemt handling, og at det kan være sværere at argumentere for, at spørgsmålene adresserer oplevet etnisk betinget diskrimination og racisme, fordi de ikke direkte forbinder oplevelserne med etnisk oprindelse (Kroustrup & Jakobsen, 2026).

Sammenlignet med de spørgsmål, der allerede anvendes, fokuserer EDS-spørgsmålene i højere grad på en indre oplevelse af andres intentioner og i mindre grad på en oplevelse af konkrete handlinger. Denne indre oplevelse af andres intentioner kan være væsentlig at afdække, men den kan i mindre grad anvendes til handlingsrettede initiativer, der kan begrænse det faktiske omfang af diskrimination.

Nyere danske undersøgelser, der har haft mulighed for at inkludere spørgsmål om hverdagsracisme, har medtaget et enkelt spørgsmål om hverdagsracisme, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt andre opfører sig, som om de er bange for en. Dette spørgsmål ser ud til at indfange en væsentlig erfaring hos især mænd med etnisk minoritetsbaggrund (Koob et al., 2023).

4.3 Måling af gruppebaseret diskrimination

I modsætning til målingen af den personligt oplevede diskrimination har der ikke været det samme udviklingsarbejde i forhold til at måle den gruppebaserede diskrimination. Der er derfor også i mindre grad konsistens på tværs af tid og undersøgelsesgrupper i forhold til at måle den gruppebaserede diskrimination.

Togeby (2002) brugte et enkelt spørgsmål om gruppebaseret diskrimination, nemlig:

- "Synes du, at danskernes holdninger over for grønlændere er": 1. Overvejende positive, 2. Nogle er positive, andre er negative, 3. Overvejende negative.

Jakobsen og Larsen (2014) brugte tre spørgsmål, der fokuserer på både anerkendelse fra myndigheder og generel indstilling hos den danske befolkning:

- "Oplever du, at myndighederne i Danmark generelt anerkender den indsats, borgere med grønlandsk baggrund yder i samfundet": 1. I høj grad, 2. I nogen grad, 3. I ringe grad, 4. Slet ikke, 5. Ved ikke.
- "Hvordan oplever du generelt danskernes indstilling overfor grønlændere i Danmark": 1. Venlig, 2. Interesseret, 3. Neutral, 4. Fordomsfuld, 5. Fjendtlig, 6. Ved ikke.
- "Oplever du, at grønlændere som gruppe er stigmatiseret i Danmark": 1. Ja, 2. Nej, 3. Ved ikke.

Spørgsmålene belyser hhv. oplevet institutionel anerkendelse, majoritetsbefolkningens generelle indstilling og gruppens stigmatisering. De giver dermed forskellige perspektiver på, hvordan respondenten oplever grønlænderes position og sociale anerkendelse i Danmark.

Denne type spørgsmål adskiller sig fra spørgsmål om personligt oplevet diskrimination. Respondenten bliver ikke bedt om at rapportere en konkret hændelse, som vedkommende selv har været udsat for, men om at foretage en mere samlet vurdering af, hvordan grønlændere som gruppe bliver opfattet og behandlet. Spørgsmålene måler derfor først og fremmest oplevet gruppebaseret stigma, anerkendelse og fordomme. De kan ikke uden videre fortolkes som mål for omfanget af konkrete diskriminerende handlinger mod grønlændere. Det er derfor metodisk vigtigt at holde adskilt og fortolkes for, hvad det er.

4.4 Opsamling

Kapitel 4 redegør for forskellige metoder til måling af oplevet diskrimination med fokus på personlig og gruppebaseret oplevet diskrimination.

Kapitlet viser, at spørgeskemaundersøgelser kan belyse, hvor udbredte oplevede diskriminationserfaringer er blandt grønlændere i Danmark, hvilke former de tager, og i hvilke sammenhænge de optræder. Besvarelserne fra et sådant spørgeskema giver adgang til respondenternes egne erfaringer og fortolkninger af situationer og kan ikke i sig selv fastslå, om konkrete hændelser udgør ulovlig diskrimination, eller særligt hvilke motiver der lå bag andres handlinger.

Gennemgangen af tidligere målingers bestræbelser på at indfange diskriminationserfaringer i spørgeskemaundersøgelser peger på værdien af at spørge ind til

konkrete hændelser. Disse spørgsmål skal eksplicit være forbundet til deres etniske baggrund og forstås som oplevelser, der er hændt inden for en tydeligt afgrænset periode. Opfølgende spørgsmål om, hvor hændelser fandt sted, og hvem der stod bag, kan belyse, i hvilke sammenhænge forskellige erfaringer forekommer. Denne tilgang er udviklet gennem flere danske undersøgelser og udgør et væsentligt udgangspunkt for den kommende undersøgelse blandt grønlændere i Danmark.

Spørgsmål om andre negative hverdagserfaringer og gruppebaseret stigma kan supplere spørgsmålene om de konkrete personlige hændelser. Oplevelsen af at blive mødt med mindre respekt kan eksempelvis belyse erfaringer, som spørgsmål om konkrete oplevelser med at få afslag eller blive nægtet adgang ikke nødvendigvis indfanger. Tilsvarende kan spørgsmål om oplevelsen af den generelle indstilling i befolkningen og myndighedernes anerkendelse belyse respondenternes oplevelse af grønlænderes position i samfundet. Disse spørgsmål må dog fortolkes ud fra, hvad det er, der konkret bliver spurgt om.

For den kommende undersøgelse taler kapitlets gennemgang af tidligere undersøgelser for at kombinere en fælles kerne af etablerede spørgsmål med supplerende spørgsmål om erfaringer, der er særligt relevante for grønlændere i Danmark. Det skal give mulighed for både at sammenligne med tidligere undersøgelser og andre befolkningsgrupper og at belyse forhold, som de eksisterende spørgsmål ikke dækker. Sammenligningerne kræver samtidig opmærksomhed på forskelle i spørgsmålsformuleringer, tidsperioder og afgrænsning af undersøgelsespopulationer.

5 Litteratur om grønlændere i Danmark

Dette kapitel beskriver den eksisterende litteratur om grønlændere i Danmark. Der er både litteratur, der beskriver de generelle levevilkår, og litteratur, der beskriver grønlænderes oplevelser af stigmatisering, diskrimination og racisme.

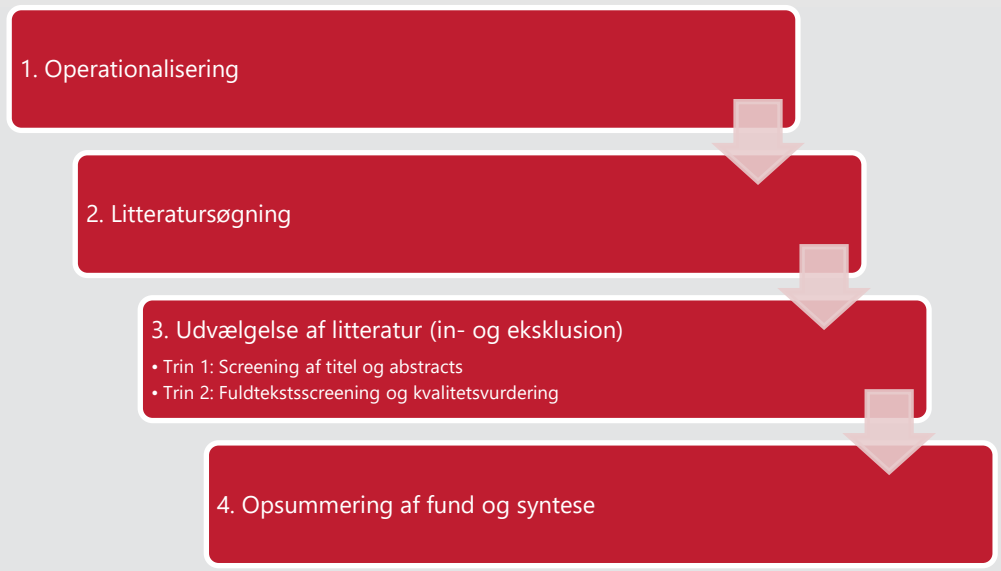
5.1 Fremgangsmåde i afdækningen af tidligere forskning

Afsøgningen af litteratur til forskningsoversigten har taget udgangspunkt i den litteratur, som VIVEs forskere i forvejen er bekendt med om personer med grønlandsk baggrund, der lever i Danmark. Derudover er der foretaget en systematisk litteratursøgning, der er tilrettelagt som trinvis proces, der følger det forløb, som er opstillet i Figur 5.1.

Den systematiske litteratursøgning starter således med at opstille konkrete søgeord, der kan sikre, at vi indfanger al litteratur, der omhandler personer med grønlandsk baggrund på dansk, svensk, norsk og engelsk – *og* diskrimination. Konkret er der søgt på ordene: oprindelige folk/befolkning, grønlænder og inuit – kombineret med ord som forskelsbehandling, diskrimination, fordomme, forhånelse, racisme, chikane, hadtale og hadforbrydelser – samt den engelske oversættelse af disse ord.

Dernæst gennemføres selve *litteratursøgningen* i udvalgte databaser og supplerende kilder, hvorefter der sker en systematisk *udvælgelse af litteratur* gennem først læsning af resuméer (grovscreening), herefter fuldtekstlæsning, hvor både relevans og videnskabelig kvalitet vurderes. Processen afsluttes med en *opsummering af fund og syntese,* der danner grundlaget for gennemgangen af studierne. Søgningen er foregået i maj, juni og juli 2025 i danske, nordiske og internationale databaser, med afgrænsning til dansk, svensk, norsk og engelsk litteratur udgivet fra og med 2012 frem til maj 2025. Søgeresultaterne er samlet i en central database, hvor dubletter er blevet fjernet, og hvor vi har suppleret fra eget og kollegaers biblioteker.

Figur 5.1 Trin i litteratursøgningen

Ud over den litteratur, der specifikt omhandler oplevet diskrimination af personer med grønlandsk baggrund, beskriver vi her også litteratur, der omhandler grønlænderes generelle levevilkår i Danmark, da denne siger noget om den strukturelle ulighed, der er mellem grønlændere og den øvrige befolkning i Danmark.

5.2 Litteratur om grønlænderes levevilkår i Danmark

Litteraturen om den brede gruppe af grønlænderes levevilkår i Danmark er begrænset til fire hovedpublikationer, der her refereres. Derudover har Rådet for Socialt Udsatte og ph.d. i arktiske forhold, Mille Schiermacher i perioden 2014 til 2025 udgivet en række publikationer, der beskriver levevilkår og mødet med Danmark blandt personer i socialt udsatte positioner (Rådet for Socialt udsatte, 2014; 2016; Schiermacher, 2020; 2025).

Undersøgelserne af den brede gruppe af grønlændere i Danmark peger overordnet på, at mange grønlændere befinder sig godt i Danmark og er socialt velintegrerede i samfundet. Der er dog også en betydelig gruppe af grønlændere, der både er økonomisk og socialt marginaliseret. Dette billede har været relativt konsistent i de seneste 25 års studier.

5.2.1 Levevilkår og identitet omkring årtusindskiftet

Togeby (2002) gennemførte i 2001 en spørgeskemaundersøgelse af grønlænderes medborgerskab og undersøgte i den forbindelse grønlænderes generelle levevilkår (fx demografisk sammensætning, socioøkonomisk situation og sprogkundskaber).

Undersøgelsen, der er baseret på besvarelser fra 552 personer (64 % af mulige deltagere), viste, at 75 % af grønlænderne i undersøgelsen havde boet i Danmark i mere end 10 år, samt at 72 % af mændene og 56 % af kvinderne var kommet til Danmark, før de fyldte 20 år. De grønlandske borgere var dengang en smule overrepræsenterede i København og Frederiksberg, men fordelte sig derudover relativt jævnt over hele Danmark. 71 % af de grønlandske borgere i Danmark var dengang kvinder.

Undersøgelsen viste endvidere, at halvdelen havde en dansk forælder og en grønlandsk forælder, samt at hhv. 61 og 80 % af de grønlandske mænd og kvinder var eller havde været i et ægteskab/parforhold med en dansker (61 % af grønlandske mænd/80 % af grønlandske kvinder). Derudover angav omkring halvdelen, at de både havde grønlandske og danske venner, mens knap 40 % angav, at de mest havde danske venner. Både familiemæssigt og i forhold til den øvrige bekendtskabskreds havde de grønlandske borgere dengang tættere relationer med majoritetsdanskere, end andre etniske minoriteter i Danmark. Disse relationer afspejlede sig også i sprogkundskaberne. Størstedelen (64 %) angav således, at de aldrig havde haft problemer med at tale dansk, mens 30 % angav, at de tidligere havde haft problemer, men nu talte og forstod dansk godt (Togeby, 2002).

88-92 % af de adspurgte grønlændere angav, at de befandt sig godt eller meget godt i Danmark, og størstedelen ønskede at blive boende. De adspurgte grønlandske borgere udtrykte desuden mere tilfredshed med uddannelses- og sundhedstilbud i Danmark end andre borgere i Danmark og gav i mindre grad udtryk for mistillid til myndighederne. Derudover viste undersøgelsen, at grønlænderes tilfredshed med at bo i Danmark er højere blandt personer, hvor den ene forælder var dansk, og blandt dem, der var kommet til Danmark i en tidlig alder. Trivslen var desuden højere blandt økonomisk selvforsørgende, blandt personer med danske partnere og personer, der ikke havde oplevet diskrimination under deres ophold i Danmark.

Identitetsmæssigt oplevede de fleste sig som en del af det danske fællesskab, samtidig med at størstedelen også oplevede en stærk tilknytning til Grønland. 34 % af mændene og 47 % af kvinderne oplevede sig dengang både som danskere og grønlændere; 26 % af mændene og 20 % af kvinderne følte sig dengang mest som grønlændere. Og endelig viste undersøgelsen, at 39 % af mændene og 35 % af kvinderne følte sig mest som danskere.

Undersøgelsen viste, at grønlænderne deltog på lige fod med majoritetsbefolkningen i nære beslutningsprocesser, men der var kun begrænsede eksempler på, at grønlændere forsøgte at stille kollektive eller individuelle krav til det danske politiske system.

Derudover viste undersøgelsen, at de grønlandske borgere i mindre grad end majoritetsdanskerne havde en kompetencegivende uddannelse og i højere grad stod uden for arbejdsmarkedet (Togeby, 2002).

5.2.2 Nyankomne grønlænderes levevilkår i Danmark i 2011

Baviskar gennemførte i 2015 en registerdatabaseret undersøgelse af grønlændere i Danmark. I modsætning til de foregående spørgeskemabaserede undersøgelser er der ikke frafald i undersøgelser, der bygger på registerdata fra 2011. Til gengæld er undersøgelsespopulationen afgrænset til 3.787 voksne, som selv er født i Grønland med mindst en grønlandsk forælder, og som er kommet til Danmark som voksne i op til 12 år før undersøgelsestidspunktet – samt denne gruppes børn. Da omkring 70 % af grønlændere, der bor i Danmark, har boet i landet i mere end 10 år, udelukker det således en relativt stor andel af gruppen fra Baviskars undersøgelse. Dahl m.fl. (2026) viser, at nytilkomne grønlændere typisk har sværere ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet og oftere lever i udsatte positioner end andre grønlændere, og det er derfor en mere udsat gruppe, der er i fokus i Baviskars undersøgelse, end hvis undersøgelsen havde inkluderet hele gruppen af grønlændere i Danmark.

Baviskars undersøgelse viste, at 47 % af de 25-50-årige relativt nytilkomne grønlændere i 2011 ikke havde en erhvervskompetencegivende uddannelse mod 30 % blandt danskere i samme aldersgruppe. En del af de nytilkomne grønlændere var dog i gang med en uddannelse og ville dermed opnå et højere uddannelsesniveau på sigt.

Desuden viste Baviskars undersøgelse en højere forekomst af social udsathed i form af hjemløshed, misbrugsbehandling og kriminalitet samt en højere forekomst af psykisk sygdom blandt de nytilkomne grønlændere end blandt danskere.

Baviskar viste derudover en højere forekomst af anbringelser og forebyggende foranstaltninger. Alle former for social udsathed er dog lavfrekvente fænomener, og langt de fleste personer med grønlandsk baggrund befinder sig således ikke i en social udsat position.

5.2.3 Grønlænderes levevilkår i Danmark i 2014

Jakobsen og Larsen (2014) gennemførte i 2013-2014 en spørgeskemaundersøgelse af grønlænderes møde med offentlige myndigheder og institutioner på vegne af Institut for Menneskerettigheder og kortlagde i den forbindelse de deltagendes demografiske karakteristika, socioøkonomiske situation, sprogkundskaber og tilknytning til hhv. Grønland og Danmark. Undersøgelsen indeholder besvarelser fra 1.977 personer (43 % af mulige deltagere).

Resultaterne pegede i vid udstrækning i samme retning som Togebys undersøgelse fra 2001. Omkring halvdelen af de adspurgte grønlændere i Danmark var børn af blandede parforhold mellem grønlændere og danskere, og majoriteten (65 %) var kvinder. Ligeledes havde langt størstedelen af de grønlændere, der dengang boede i Danmark, haft et længerevarende ophold i landet, idet 72 % havde boet i Danmark i mere end 10 år. Grønlændere med to grønlandske forældre havde dog gennemsnitligt kortere opholdstid i Danmark end grønlændere med en dansk forælder. Geografisk så man i modsætning til Togebys undersøgelse en relativt stor andel af grønlændere, der var bosat i Region Syddanmark og Region Nordjylland, og til gengæld færre, der boede i Region Hovedstaden.

Socioøkonomisk viste undersøgelsen, at 29 % af de adspurgte havde en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelsesniveau, mens 20 % havde ukendte uddannelsesoplysninger. 52 % var i beskæftigelse, mens 13 % var under uddannelse.

Derudover viste undersøgelsen, at langt de fleste ikke havde problemer med at forstå og tale dansk. 83 % af personer med to grønlandske forældre og 95 % af grønlændere med én grønlandsk forælder angav således, at de ikke havde problemer med at kommunikere med danske myndigheder. 2-6 % af de adspurgte grønlænderne angav, at de havde brug for tolkning, mens hhv. 15 % af grønlændere med to grønlandske forældre og 4 % af grønlændere med én grønlandsk forælder angav, at de gerne ville have danskundervisning eller andre tilbud, der kunne lette deres kommunikation med myndigheder og andre i det danske samfund.

Endelig kan man se i undersøgelsen, at en stor del af grønlændere i Danmark, ligesom i Togebys undersøgelse, følte en tilknytning til både Grønland og Danmark. 25 % svarede således, at de i lige høj grad følte sig som grønlændere og danskere. 27 % svarede, at de følte sig som danskere med grønlandsk baggrund. 16 % svarede, at de følte sig som grønlændere med dansk tilknytning. 15 % følte sig udelukkende grønlandske. Og endelig viste denne undersøgelse, at 16 % udelukkende følte sig som danskere. Ikke overraskende varierede denne tilknytning i forhold til, om grønlænderne havde en eller to grønlandske forældre, idet personer med to grønlandske forældre i højere grad følte sig som grønlændere, mens personer med én grønlandsk forælder i højere grad oplevede sig som danske (Jakobsen & Larsen, 2014).

5.2.4 Bevægelser mellem Grønland og Danmark og grønlænderes levevilkår i Danmark i 2023

VIVE har i årene 2024-2026 gennemført en registerdatabaseret undersøgelse af migrationsmønstre og levevilkår blandt personer med grønlandsk oprindelse, der flytter fra Grønland til Danmark, samt alle personer med grønlandsk oprindelse, der bor i Danmark (Dahl et al., 2026). Undersøgelsen, der er baseret på tal fra 2023, viser, at der i Danmark opholdt sig omkring 6.500 grønlandskfødte personer med to grønlandske forældre, 5.000 grønlandskfødte med én grønlandsk forælder, 643 danskfødte med to grønlandske forældre og 7.656 danskfødte med én grønlandsk forælder og mindst en grønlandsk bedsteforælder.

76 % af personer med grønlandsk oprindelse, der bor i Danmark, har opholdt sig i landet i mere end 10 år. Størstedelen af de voksne lever enten alene eller sammen med en dansk partner. En relativt stor andel af de grønlændere, der bor i Danmark, har således gennem egen opholdstid eller i kraft af familiebånd en tilknytning til Danmark, hvilket også ses i Togebys undersøgelse fra 2001.

Undersøgelsen viser ligesom Togeby (2002), Jakobsen og Larsen (2014) og Baviskar (2015), at personer med grønlandsk oprindelse i mindre grad har formel uddannelse ud over grundskoleniveau, i mindre grad er i beskæftigelse og har lavere indkomst end den øvrige befolkning i Danmark.

Derudover er der flere indlæggelser, flere med psykisk sygdom og flere, der har problemer med hjemløshed, misbrugsproblemer og kriminalitet i befolkningen med grønlandsk oprindelse end i den øvrige befolkning. Den sociale udsathed blandt forældre med grønlandsk oprindelse medfører en øget sandsynlighed for, at en kommune har iværksat forebyggende indsatser eller har anbragt et barn blandt børn med grønlandsk oprindelse.

Undersøgelsen viser, at personer med lav beskæftigelse hhv. tegn på social udsathed før migrationen har en højere risiko for at være uden beskæftigelse eller være i social udsathed 5 år efter ankomsten til Danmark. Samtidig viser undersøgelsen dog også, at en relativt stor andel af dem, der var i beskæftigelse før afrejsen, ophører med at være i beskæftigelse efter ankomsten til Danmark, og at en relativt stor andel af dem, der fx oplever hjemløshed i Danmark, tidligere levede mere stabile liv i Grønland (Dahl et al., 2026).

5.3 Litteratur om diskrimination og racisme rettet mod grønlændere

Der findes begrænset forskning, der undersøger grønlænderes oplevelser med diskrimination og racisme, og en del er de samme, som blev refereret i afsnit 5.2. Dette afsnit redegør for den eksisterende forskning i grønlænderes oplevelse af diskrimination.

5.3.1 Undersøgelse af medborgerskab og diskrimination i 2001

Togebys (2002) undersøgelse af grønlænderes medborgerskab i Danmark viste, at 38 % af deltagerne på et tidspunkt i deres liv har oplevet dårlig behandling, fordi de var grønlændere. Derudover angiver 28 %, at de i arbejdssammenhænge på et tidspunkt har mødt negative holdninger fra danskere. I et åbent spørgsmål peger 11 % desuden på fordomme og diskrimination som negative sider ved det danske samfund.

Togebys undersøgelse viste, at oplevet diskrimination varierer mellem forskellige grupper af grønlændere i Danmark. Grønlændere, der er kommet til landet som voksne, rapporterer oftere diskrimination end dem, der er ankommet i en yngre alder. Ligeledes fremgår det, at personer, som kun har boet i Danmark i en kort periode, personer med begrænsede dansksproglige kompetencer, modtagere af offentlige overførselsindkomster, personer med stærk tilknytning til Grønland, og personer, der er gift eller samlevende med en anden grønlænder, i højere grad oplever diskrimination. I denne undersøgelse er det altså personer med størst tilknytning til Grønland og personer med begrænset tilknytning til arbejdsmarkedet i Danmark, der oplever mest diskrimination.

Togeby sammenligner flere af resultaterne om oplevet diskrimination med data fra tyrkiske borgere i Danmark. Her fremgår det, at grønlændere i mindre grad end tyrkere rapporterer om konkrete diskriminationsoplevelser i mødet med offentlige myndigheder og i det offentlige rum. Sammenlignet med tyrkiske borgere oplevede færre grønlændere at blive behandlet dårligt i butikker eller mødt med modvilje i deres kontakt med arbejdsformidling, skoler, kommuner eller politi. Samlet set angiver 24 % af mænd med grønlandsk oprindelse og 19 % af kvinder med grønlandsk oprindelse således, at de har oplevet en af 12 listede typer af forskelsbehandling, mod hhv. 76 % af mænd med tyrkisk baggrund og 57 % af kvinder med tyrkisk baggrund.

5.3.2 Undersøgelse af ligebehandling og diskrimination i 2014

Institut for Menneskerettigheder undersøgte i 2015 oplevelser af ligebehandling og diskrimination blandt grønlændere i Danmark. Denne undersøgelse byggede på Jakobsen og Larsens kvantitative undersøgelse, der også er refereret i afsnit 5.2.3, samt en kvalitativ undersøgelse gennemført af Laage-Petersen (2015).

Jakobsen og Larsens kvantitative analyser viste, at 1-2 % inden for et år havde oplevet at blive nægtet adgang til offentlige steder som følge af deres grønlandske baggrund, 2-3 % havde inden for et år oplevet at få afslag på en offentlig ydelse som følge af deres grønlandske baggrund, mens 5 % inden for et år havde oplevet ikke at få et job, som de var kvalificerede til på grund af deres grønlandske baggrund. Omfanget af chikane var mere udbredt, idet 14-15 % af adspurgte grønlændere angav, at de inden for et år personligt havde oplevet nedværdigende behandling i form af fornærmende ord, øgenavne, nedværdigende vittigheder som følge af deres grønlandske baggrund i mødet med offentlige myndigheder eller institutioner eller i private sammenhænge. Knap 9 % havde desuden oplevet modvilje eller fjendtlighed i kontakt med jobcentre og i kommunen (Jakobsen & Larsen, 2014).

Jakobsen og Larsen undersøgte den gruppebaserede diskrimination ved at spørge til oplevelsen af anerkendelse fra myndighederne, indstillingen til grønlændere fra majoriteten af den danske befolkning og oplevelsen af at være stigmatiserede som gruppe i det danske samfund. Analyserne viser, at en fjerdedel af de grønlandske borgere i ringe grad eller slet ikke oplevede, at deres indsats anerkendes af myndigheder i det danske samfund, mens yderligere en fjerdedel svarede 'ved ikke'. 44 % oplevede endvidere danskernes indstilling til grønlændere som fordomsfuld. Og 53 % oplevede, at grønlændere i Danmark var udsatte for stigmatisering som gruppe, mens 19 % svarede 'ved ikke' til spørgsmålet. Oplevelsen af at blive udsat for fordomme og diskrimination som gruppe var altså ganske udbredt blandt grønlændere.

Oplevelsen af gruppebaseret diskrimination var mest udbredt blandt de socioøkonomisk mest ressourcestærke grønlændere og blandt grønlændere med én grønlandsk og en dansk forælder, mens oplevelsen af personlig diskrimination var mest udbredt blandt de mindre ressourcestærke grønlændere og blandt grønlændere med to grønlandske forældre (Jakobsen & Larsen, 2014).

Laage-Petersens kvalitative undersøgelse baseret på syv interviews viser, at den diskrimination, som grønlænderne oplevede, meget ofte tog udgangspunkt i en forforståelse om, at de fleste grønlændere har et højt alkoholforbrug og lever i socialt udsatte positioner (Laage-Petersen, 2015).

5.3.3 Grønlandske studerendes oplevelse af diskrimination i 2022

En nyere undersøgelse af grønlandske studerende, udarbejdet af Institut for Menneskerettigheder i 2022, viser på baggrund af 147 besvarelser (svarprocent 29) ganske høje andele, der oplever fordomme og forskelsbehandling på deres studie. 73 % af de adspurgte studerende har i løbet af et år oplevet en eller flere ubehagelige eller stødende kommentarer om grønlændere som gruppe eller Grønland. 18 % af de studerende angiver, at de altid, ofte eller nogle gange har fået kommentarer om deres måde at tale på. 25 % har altid eller ofte oplevet at blive mødt med fordomme på grund af deres grønlandske baggrund (Slot et al., 2023).

Undersøgelsens kvalitative analyser, der er baseret på tre personlige beretninger, viser, at de interviewede oplever at blive mødt med negative forestillinger om udbredte problemer med alkoholisme og social udsathed i det grønlandske samfund og blandt grønlændere, der bor i Danmark. Derudover oplever de tre interviewede at blive mødt med romantiserede forestillinger om Grønland som et mystisk åndeligt land, hvor størstedelen af befolkningen lever meget traditionelle liv og fx bor i igloer eller bruger hundeslæder som hverdagstransportmiddel (Slot et al., 2023).

5.3.4 Grønlænderes møde med Danmark i 2024-2025

VIVEs undersøgelse af grønlænderes bevægelser mellem Grønland og Danmark og levevilkår i Danmark, der er refereret i afsnit 5.2.4, indeholder også kvalitative analyser, der bygger på interviews med 33 borgere med grønlandsk baggrund, der er udvalgt inden for fire målgrupper: 1. studerende, 2. personer med udfordringer på arbejdsmarkedet, 3. personer med erfaringer med social udsathed og 4. folkepensionister.

De kvalitative analyser viser, at de studerende oplever en del sociale udfordringer på deres studiested. En del har svært ved at afkode de sociale spilleregler og føler sig udenfor, og størstedelen har oplevet fordomsfuldhed og uvidenhed om grønlandske forhold blandt deres medstuderende – eller oplever, at de som enkeltpersoner bliver stillet til ansvar for generelle grønlandske forhold. Personer, der oplever udfordringer på arbejdsmarkedet, beretter også om oplevelser af diskrimination i ansættelsessituationer og på arbejdspladsen. Ligesom i andre undersøgelser handler diskriminationen ofte om, at grønlænderne oplever at blive mødt med fordomme om alkoholforbrug og social udsathed.

Undersøgelsen viser, at flertallet af de respondenter, der er i kontakt med det offentlige, har relativt gode oplevelser med ansatte i kommuner og i sundhedssystemet, hvor flere fortæller, at de har oplevet effektiv og kompetent behandling. Enkelte har dog mødt sagsbehandlere, der ikke har vidst noget om grønlænderes formelle rettigheder eller har optrådt fordomsfuldt (Dahl et al., 2026).

5.3.5 Undersøgelser af strukturel diskrimination af grønlændere i udsatte positioner

Som tidligere beskrevet, er der i perioden 2014-2025 udarbejdet en række undersøgelser, der fokuserer på migration og mødet med Danmark blandt grønlændere i socialt udsatte positioner. Disse undersøgelser viser, at grønlændere, der flytter mellem Grønland og Danmark, risikerer at møde nogle systemiske barrierer i Rigsfællesskabet, der medfører en risiko for strukturel diskrimination af gruppen (Rådet for Socialt udsatte, 2014; 2016; Schiermacher, 2020; 2025).

De systemiske barrierer opstår ifølge Schiermacher (2025), fordi Grønland ikke er omfattet af *Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område*, der bl.a. skal sikre et mellemkommunalt ansvar for at handle og betale, hvis en borger fra én kommune indskriver sig på et herberg eller krisecenter i en anden kommune. Juridisk tilsiger loven, at borgerens handlekommune er den kommune, hvor borgeren har sin bopæl eller *sædvanligvis opholder sig* – også selvom borgeren ikke har en bopælsregistrering i CPR. Hvis en borger ved ankomsten til Danmark flytter direkte ind på en institution, vil kommunen, som institutionen ligger i, være borgerens handlekommune (Social & Boligministeriet, 1997; 2015; 2019).

I praksis viser Schiermachers undersøgelse dog, at der kan opstå tvivl i de danske kommuner om, hvornår man sædvanligvis opholder sig et bestemt sted – særligt hvis man *har* en adresse i Grønland, men i praksis opholder sig i Danmark, hvilket betyder, at der kan gå længere tid, før der er en dansk kommune, der påtager sig ansvaret for at handle og betale for borgeren, end det er tilfældet, hvis en borger bevæger sig mellem to danske kommuner (Schiermacher, 2025).

Det generelle statsborgerskab, der for de fleste er en fordel, betyder derudover, at de grønlandske borgere ikke fremtræder som nytilflyttede med særlige systemiske, sproglige og kulturelle behov i de danske systemer og dermed ikke får de samme tilbud som fx nyankomne flygtninge (Rådet for Socialt udsatte, 2014; 2016; Schiermacher, 2020; 2025).

5.3.6 Ankestyrelsens klager over diskrimination

Personer, der oplever forskelsbehandling på grund af grønlandsk baggrund, kan klage til Ligebehandlingsnævnet eller anlægge sag ved domstolene. Som beskrevet i afsnit 1.1.1 findes den civilretlige beskyttelse i lov om etnisk ligebehandling, lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet og lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race. Ligebehandlingsnævnets afgørelser er offentligt tilgængelige på Retsinformation.

En gennemgang af nævnsafgørelser viser syv klager om forskelsbehandling af grønlændere siden 2017. Ingen af klagerne har fået medhold. En del blev afvist, fordi sagen krævede mundtlige forklaringer, som kun domstolene kan håndtere, mens de øvrige blev afvist, da nævnet vurderede, at der ikke var påvist faktiske omstændigheder, der tydede på forskelsbehandling.

Tre af klagerne vedrørte forældrekompetenceundersøgelser, hvor klagerne oplevede, at psykologer ikke havde taget højde for grønlandsk kultur, sprog og normer. I de øvrige fire sager blev der klaget over:

1. Fordomspræget sagsbehandling i en kommune
2. En psykologhenvisning, hvor en patient var betegnet som grønlandsk uden selv at identificere sig sådan
3. Afslag på grønlandsk proviant i et fængsel
4. En oplevet forskelsbehandling i forbindelse med ansøgning om en lejebolig (Ankestyrelsen, 2026).

5.4 Opsamling

Litteraturen, der generelt beskriver grønlændere i Danmark, viser, at gruppen er blandet i forhold til forældrebaggrund, identitet og sprog. Derudover viser litteraturen gennemgående en social og økonomisk ulighed mellem grønlændere og andre befolkningsgrupper i Danmark. Denne ulighed kan have mange årsager, men bør, uanset hvad den skyldes, adresseres, hvis man ønsker at sikre bedre ligestilling mellem grønlændere og andre befolkningsgrupper i Danmark.

Litteraturen, der beskriver oplevet diskrimination af grønlændere på baggrund af spørgeskemaundersøgelser, bruger forskellige metoder og formuleringer til at opgøre omfanget af diskrimination. I 2001 angav 38 % af de grønlandske deltagere, at de på et tidspunkt i deres liv har oplevet dårlig behandling, fordi de var grønlændere. I undersøgelsen fra 2014 angav 1-5 % af de adspurgte, at de inden for en 1-årig periode havde oplevet at blive nægtet adgang til et offentligt tilgængeligt sted, at få afslag på en offentlig ydelse eller ikke at få et job, de var kvalificeret til. 14-15 % havde oplevet fornærmelser eller nedværdigende bemærkninger. Derudover viste undersøgelsen fra 2014, at 44 % af grønlænderne generelt oplevede danskernes indstilling til grønlændere som fordomsfuld, mens 53 % oplevede, at grønlændere som gruppe var udsat for stigmatisering i Danmark. En undersøgelse af grønlandske studerendes oplevelse af diskrimination fra 2022 viste desuden, at 73 % af de adspurgte studerende i løbet af et år har oplevet en eller flere ubehagelige eller stødende kommentarer om grønlændere som gruppe eller Grønland.

Kvalitative undersøgelser viser, at de fordomme og stigmatiseringer, som grønlændere oplever i Danmark, ofte handler om alkohol og social udsathed. Derudover oplever nogle grønlændere, at en del danskere har karikerede opfattelser af Grønland som et land præget af traditionel fangerlivsstil, hvor folk bor i igloer, og hvor hundeslæden er et udbredt transportmiddel.

Forestillingerne kan stamme fra forskning og mediehistorier, der beskriver reelle problematiske forhold i det grønlandske samfund eller blandt grønlændere i Danmark, men som kun vedrører en afgrænset gruppe og undlader at beskrive størstedelen af befolkningens leveforhold. Forestillingerne kan også stamme fra museumsudstillinger og turistbrochurer, der, for at tiltrække besøgende, sætter fokus på det eksotiske og anderledes og igen undlader at beskrive det almindelige hverdagsliv i Grønland (Bjørst, 2008). Da en del danskere kun i begrænset omfang har modtaget undervisning om grønlandske forhold i deres skoletid, står forestillingerne om det problematiske eller eksotiske Grønland ofte alene, hvilket øger risikoen for generaliseringer og stereotype tolkninger i mødet mellem danskere og grønlændere (Dansk Ungdoms Fællesråd, 2024).

6 Design af spørgeskemaundersøgelse

På baggrund af litteraturen om oplevelser af diskrimination blandt personer med grønlandsk oprindelse, den øvrige litteratur om udarbejdelse af spørgeskemaer og praktiske hensyn i den konkrete undersøgelse, har VIVE udarbejdet et design til en spørgeskemaundersøgelse om oplevelser af diskrimination blandt grønlændere, der er gennemført i 2026. Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen udgives i 2027.

Udformningen af undersøgelsen indebar tre overordnede valg og hensyn. For det første skulle undersøgelsespopulationen afgrænses ved hjælp af de tilgængelige registeroplysninger. For det andet skulle spørgeskemaet både belyse særlige erfaringer blandt grønlændere og muliggøre sammenligninger med tidligere undersøgelser samt med andre etniske minoritetsgruppers oplevelse af diskrimination. For det tredje skulle spørgeskemaet være tilstrækkeligt kort til og sproget så genkendeligt, at flest mulige kunne og ville gennemføre det.

Den følgende tekst beskriver designprocessen forud for udsendelsen af spørgeskemaet. Det samlede spørgeskema fremgår af Bilag 1.

6.1 Udvælgelse af undersøgelsespopulation

Gruppen af personer med grønlandsk baggrund kan, som beskrevet i afsnit 2.1, både afgrænses ud fra subjektive og objektive kriterier. Vi kunne godt vælge at sende et spørgeskema til et stort repræsentativt udsnit af den voksne befolkning og lade dem, der i spørgeskemaet selv identificerer sig som grønlændere, gå videre med at udfylde spørgeskemaet. Denne model indebærer dog, at vi unødigt forstyrrer en meget stor gruppe, som ikke er relevant for undersøgelsen, hvilket risikerer at skabe/øge en generel uvilje mod at deltage i spørgeskemaundersøgelser (Czajka & Beyler, 2016; Holtom et al., 2022; Ghafourifard, 2024). Derudover er det en meget dyr måde at nå den relevante undersøgelsespopulation af personer med grønlandsk baggrund, som der ikke er midler til i denne undersøgelse.

For ikke at forstyrre ikke-relevante respondenter, for at opnå højest mulig svarprocent og som følge af de generelle overvejelser om afgrænsningen af gruppen af grønlændere i Danmark, vi beskrev i afsnit 2.1, afgrænser vi på forhånd undersøgelsespopulationen til personer med grønlandsk baggrund til personer, der selv er født i Grønland og som har mindst en forælder, der også er født i Grønland – samt danskfødte personer med to grønlandske forældre. Der kan som beskrevet være

personer uden for denne gruppe, der identificerer sig som grønlændere, og der kan være personer inden for gruppen, der ikke identificerer sig som grønlændere. Ud fra de tilgængelige registerdata vurderer vi dog, at denne afgrænsning giver det bedst mulige overlap mellem undersøgelsespopulationen og gruppen af personer, der enten selv identificerer sig som personer med grønlandsk baggrund eller identificeres som personer med grønlandsk baggrund af andre.

Ifølge Danmarks Statistiks og Grønlands Statistiks registre var der 1. januar 2026 omkring 10.470 personer, der havde grønlandsk baggrund ud fra de nævnte kriterier. Blandt disse blev der i første omgang udtrukket 1.500 personer, der blev inviteret til at deltage i en pilotundersøgelse, og derefter 6.600 personer, der blev inviteret til den endelige undersøgelse.

6.2 Opbygning af spørgeskema

I opbygningen af spørgeskemaet har vi forsøgt at sikre en tilstrækkelig afdækning af grønlænderes aktuelle oplevelse af diskrimination og samtidig muliggøre sammenligning med tidligere undersøgelser af grønlænderes diskriminationserfaringer og med undersøgelser af andre gruppers oplevelse af diskrimination. Da opnåelsesprocenten og kvaliteten af svarene typisk hænger sammen med længden af spørgeskemaet, er det desuden vigtigt at sikre, at spørgeskemaet er så kort som muligt (Galesic & Bosnjak, 2009; Herzog & Bachman, 1981; Ghafourifard, 2024). Vi har derfor forsøgt at begrænse os til maksimalt 50 spørgsmål og forsøgt at begrænse svartiden til maksimalt 15 minutter på dansk og 25 minutter på grønlandsk.

VIVE gennemfører samtidig med undersøgelsen af grønlænderes oplevelse af diskrimination en undersøgelse af andre etniske gruppers oplevelse af diskrimination og har tilstræbt, at opbygningen af spørgeskemaerne i disse to undersøgelser i så høj grad som muligt giver mulighed for sammenlignende analyser.

I spørgeskemaet til personer med grønlandsk baggrund medtager vi dog flere spørgsmål om sprogkundskaber, tolkning og relationer til familie og venner i Grønland, mens der i mindre grad er vægt på religiøse praksisser, da disse i mindre grad afviger fra majoritetsbefolkningen i Danmark. I forhold til at afdække særlige aspekter af grønlænderes oplevelse af diskrimination, fx de konkrete stigmatiseringer, man kan blive mødt med, forsøgte vi derudover som udgangspunkt at konstruere nogle spørgsmål med tilhørende faste svarkategorier. Spørgsmålene blev dog vurderet til ikke at have tilstrækkelig spørgeteknisk kvalitet, og derfor valgte vi i stedet at give respondenterne mulighed for at uddybe deres besvarelser i slutningen af skemaet.

Det endelige spørgeskema består af fem blokke og en opfølgende mulighed for at uddybe besvarelsen med egne ord:

1. Baggrund
2. Sprog
3. Oplevelser af personlig diskrimination og racisme
4. Oplevelser af gruppebaseret diskrimination og racisme
5. Generel tilfredshed med livet i Danmark
6. Mulighed for uddybning af besvarelse i åbent tekstfelt.

Del 1: Baggrund og tilknytning

I del 1 stiller vi en række baggrundsspørgsmål, der viser noget om de adspurgtes subjektive tilknytning til Grønland og andre med grønlandsk baggrund og deres oplevelse af, at andre identificerer dem som grønlændere.

Del 2: Sprog, tolkning og oversættelse

Del 2 indeholder spørgsmål om de adspurgtes selvoplevede sprogkundskaber, som følges op af spørgsmål om adgang til tolk og oversættelse.

Del 3: Personlige oplevelser med diskrimination

Spørgsmålene i del 3 om personlig oplevelse af diskrimination bruges nogenlunde enslydende i VIVEs parallelle undersøgelser af oplevet diskrimination blandt grønlændere og undersøgelsen af andre etniske gruppers oplevelse af diskrimination. Spørgsmålene tager udgangspunkt i de spørgsmål, som Jensen m.fl. (2012) udviklede, hvilket muliggør en høj grad af sammenlignelighed med andre undersøgelser, der har brugt disse spørgsmål (fx Jakobsen & Larsen, 2014, og Koob et al., 2023).

I undersøgelsen af grønlænderes oplevelse af diskrimination er der dog primært fokus på to af Jensen med fleres (2012) tre dimensioner: At blive udsat for ringere behandling, At blive frataget eller nægtet rettigheder og At blive udsat for vold og chikane. Vi spørger derfor, om man på grund af den grønlandske baggrund har oplevet:

- at blive nægtet adgang til offentligt tilgængelige steder
- at få afslag på en ansøgning
- at få dårligere betjening
- er blevet holdt udenfor
- har oplevet nedværdigende bemærkninger

- er blevet mødt med trusler eller vold.

Spørgsmålene bliver fulgt op af spørgsmål om konteksten for diskriminationen, fx hvor diskriminationen fandt sted, og hvem der udøvede diskriminationen.

Ud over Jensen med fleres spørgsmål indeholder Del 3 også et spørgsmål hentet fra EDS 'Everyday Discrimination Scale' om oplevelsen af at blive mødt med respekt og et spørgsmål, vi selv har udviklet på baggrund af forskningslitteraturen og drøftelser i projektets følgegruppe, om hvorvidt man forsøger at skjule sin grønlandske identitet for at undgå negativ eller uønsket opmærksomhed.

Undersøgelsespopulationen er som beskrevet voksne over 18 år. Da vi også gerne vil have et indtryk af omfanget af diskrimination og racisme rettet mod børn med grønlandsk baggrund, spørger vi derfor i Del 3 også de personer, der har et mindreårigt barn i Danmark, om de har kendskab til, at deres børn er blevet mobbet eller drillet af jævnaldrende eller er blevet behandlet dårligt af lærere, pædagoger eller andre professionelle. Disse spørgsmål er også udviklet af VIVE specifikt til denne undersøgelse.

Del 4: Gruppebaserede oplevelser med diskrimination

Den fjerde del afdækker respondenternes oplevelse af grønlænderes generelle position og behandling i Danmark. Respondenterne bliver spurgt om deres vurdering af:

1. andre borgeres behandling af grønlændere i Danmark
2. myndigheders behandling af grønlændere i Danmark
3. hvordan grønlændere omtales af danske politikere
4. hvordan grønlændere omtales på sociale medier
5. hvordan grønlændere omtales i traditionelle medier.

Del 5: Overordnet tilfredshed med livet i Danmark

Endelig stiller vi i del 5 de grønlandske borgere 6 spørgsmål om deres **overordnede tilfredshed** med forskellige forhold i det danske samfund og deres livstilfredshed og selvoplevede sociale tillid.

De konkrete spørgsmål er vist i Bilag 1, der viser det samlede spørgeskema.

6.2.1 Fravalg i udarbejdelsen af spørgeskemaet

Spørgeskemaet indeholder ikke en særskilt måling af Jensen med fleres (2012) dimension om nægtelse eller begrænsning af rettigheder. De konkrete spørgsmål hos Jensen m.fl. vedrørte især klassiske frihedsrettigheder som forsamlings-, foreningsog religionsfrihed. De rettighedsspørgsmål, der har været centrale i diskussionen om grønlændere, er af en anden karakter. De vedrører bl.a. kropslig integritet, juridisk faderskab, adgang til tolkning samt kulturel tilpasning af forældrekompetenceundersøgelser. Disse spørgsmål knytter sig til forskellige rettighedsgrundlag, historiske perioder og dele af den grønlandske befolkning. En dækkende undersøgelse ville derfor kræve særskilt udviklede og målrettede spørgsmål samt en nærmere juridisk afklaring af, hvilke rettigheder der gælder i forskellige situationer. Det ligger uden for dette projekts formål at kortlægge rettighedsgrundlaget for grønlændere i Danmark eller afgøre, om konkrete erfaringer udgør rettighedskrænkelser. Undersøgelsen belyser i stedet udvalgte konkrete erfaringer, der kan have et rettighedsmæssigt aspekt, herunder adgang til tolkning og oversættelse, samt oplevelser i mødet med myndigheder og vurdering af tilfredshed med den offentlige service.

I forhold til afdækning af konkrete stigma forsøgte vi i første omgang at udvikle spørgsmål med faste svarkategorier, men havde svært ved at gøre dem både dækkende og ikke-ledende. Pilottesten viste, at nogle af de direkte formuleringer blev oplevet som stødende og stigma-reproducerende. Derfor fokuserer spørgeskemaet i stedet på de konkrete former for forskelsbehandling og den generelle oplevelse af stigma, mens det åbne tekstfelt giver respondenterne mulighed for selv at beskrive indholdet i deres erfaringer. Dette medvirker forhåbentlig til en mere åben og fordomsfri afdækning af erfaringer, men kan betyde, at vi ikke kan gå i detaljen og fx opgøre, hvor udbredte de enkelte stereotype forestillinger er i forskellige grupper af grønlændere.

6.3 Praktisk gennemførelse

Dataindsamlingen på spørgeskemaundersøgelsen er gennemført af Danmarks Statistik Survey (DST-Survey) henover sommeren 2026. Undersøgelsen kombinerede et webbaseret spørgeskema udsendt gennem Digital Post med skriftlige påmindelser og efterfølgende telefonisk kontakt. Respondenterne kunne besvare spørgeskemaet på dansk eller grønlandsk og kunne ved den telefoniske opfølgning få hjælp til at gennemføre besvarelsen.

6.3.1 Pilottest

Inden den endelige udsendelse af skemaet har DST-Survey **pilottestet** spørgeskemaet gennem en kvantitativ undersøgelse, hvor den danske udgave af spørgeskemaet blev udsendt til 1.496 svarpersoner og gennem kvalitative interviews, hvor 10 personer fra målgruppen blev interviewet om deres forståelse og oplevelse af spørgeskemaet.

Pilottesten havde tre formål:

- At undersøge spørgeskemaets længde og tekniske opbygning
- At afdække, om spørgsmål og svarkategorier blev opfattet som tilsigtet
- At identificere formuleringer, som kunne opleves som uklare, irrelevante eller stødende.

Pilottesten viste en gennemsnitlig svartid på 20 minutter og viste som forventet en overrepræsentation af kvinder og ældre aldersgrupper samt en underrepræsentation af yngre personer og personer med lavere uddannelsesniveau.

Samlet set viste pilottesten, at spørgeskemaet blev vurderet til at fungere godt i forhold til målgruppen, og størstedelen af respondenterne fandt emnet og spørgsmålene relevante. Der var dog kritiske bemærkninger til enkelte spørgsmål, fx den afgrænsning i tid, som mange af spørgsmålene om diskrimination indeholder, og generelt var der et ønske om at kunne uddybe og nuancere svarene. På baggrund af piloten blev enkelte spørgsmål taget ud eller ændret. Derudover blev enkelte spørgsmål eller svarkategorier tilføjet. Et eksempel på dette var brugen af ordet 'opvæksthjem', der blev opfattet distanceret, grænsende til racistisk, fordi det signalerede anbringelse uden for hjemmet. Dette ord blev derfor udskiftet med 'barndomshjem'. Et andet eksempel var, at pilottesten indeholdt spørgsmålet: "Har du inden for det seneste år oplevet, at andre mennesker opfører sig, som om du ikke er lige så klog som andre på grund af din grønlandske baggrund", hentet fra EDS, der blev opfattet særdeles stødende og derfor blev udeladt af det endelige skema.

Pilottesten bekræftede tidligere undersøgelser, hvor grønlændere fortæller om at blive mødt med fordomme om højt alkoholforbrug eller om at skulle agere repræsentanter for den samlede gruppe af grønlændere eller det grønlandske samfund som helhed. Desuden bekræftede undersøgelsen, at oplevelsen af diskrimination ofte opleves som subtile følelser af ikke at blive inkluderet i en samtale eller holdt udenfor – frem for mere direkte handlinger (Larsen & Bonde, 2026).

6.3.2 Oversættelse

Tidligere undersøgelser viser, at langt størstedelen af borgere med grønlandsk baggrund, der bor i Danmark, både kan tale, forstå, læse og skrive på dansk (Togeby, 2002). En stor andel af de borgere, der er født og opvokset i Grønland, taler dog bedre grønlandsk end dansk, og der er også borgere, der har vanskeligt ved at læse og skrive på dansk. For at gøre undersøgelsen tilgængelig for så stor en del af undersøgelsespopulationen som muligt og sikre repræsentativitet er spørgeskemaet og følgebrevet, efter pilottesten, derfor oversat til grønlandsk, og der anvendes grønlandsksprogede telefoninterviewere til at sende påmindelser og udfylde spørgeskemaet med dem, der ønsker det.

Når man oversætter mellem dansk og grønlandsk, skal man være opmærksom på, at en del ord, der som udgangspunkt betegner det samme, alligevel ikke har helt det samme betydningsindhold. Det gælder især overordnede begreber, og det er derfor hensigtsmæssigt at bevæge sig på så konkret et plan som muligt, hvis man vil sikre, at den danske og grønlandske udgave af spørgeskemaet i så høj grad som muligt måler det samme. I de tilfælde, hvor VIVE anvender spørgsmål, der tidligere er indgået i andre undersøgelser af oplevet diskrimination, har VIVE enkelte steder tilpasset de danske spørgsmål, så de i højere grad refererer til noget konkret (fx fornærmende ord eller nedværdigende vittigheder) frem for et overordnet begreb som 'chikane'.

6.3.3 Udsendelse af spørgeskemaet

Det endelige spørgeskema på dansk og grønlandsk blev udsendt i uge 27 i 2026 med mulighed for at besvare skemaet frem til uge 33. Undervejs blev der udsendt to rykkere.

Efter de skriftlige påmindelser kontaktede dobbeltsprogede telefoninterviewere hos DST-Surveys underleverandør, WILKE, personer, som endnu ikke havde besvaret spørgeskemaet. Ved kontakten blev de mindet om undersøgelsen og tilbudt at besvare spørgeskemaet telefonisk.

Ved dataindsamlingens afslutning havde 35 % af de inviterede valgt at udfylde skemaet. Det endelige antal besvarelser, bortfaldets sammensætning, vægtning og undersøgelsens repræsentativitet behandles nærmere i den efterfølgende rapport om spørgeskemaundersøgelsens resultater.

Litteratur

Ankestyrelsen (2026). *Afgørelser fra Ligebehandlingsnævnet.* https://www.ast.dk/naevn/ligebehandlingsnaevnet/afgoerelser-fra-ligebehandlingsnaevnet

Barth, F. (1969). "Introduction" i Barth (red.), *Ethnic Groups and Boundaries. The Social Organization of Culture Difference.* Universitetsforlaget.

Baviskar, S. (2015). *Grønlændere i Danmark: En registerbaseret kortlægning.* SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Benjaminsen, P. (2024). *"Grønlandsk jurist: Hver gang sprogdebatten blusser op, bliver mine rettigheder anfægtet"*. https://www.altinget.dk/artikel/jurist-hver-gang-sprogdebatten-blusser-op-bliver-min-groenlandske-identitet-anfaegtet

Beskæftigelsesministeriet (2024). *LBK nr 399 af 05/04/2024. Bekendtgørelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. (forskelsbehandlingsloven).* https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/399

Bjørst, L.R. (2008). *En anden verden – Fordomme og stereotyper om Grønland og Arktis*. Forlaget Bios.

Catinét (2009). *Integrationsstatus. 10 års fremgang – og hvad nu?* Catinét Research.

Catinét (2010). *Rapport 2010. Diskriminationsomfanget i Københavns Kommune*. Catinét Research.

Czajka, J.L. & Beyler, A. (2016). *Declining response rates in federal surveys: Trends and implications*. Office of the Assistant Secretary for Planning and Evaluation, U.S. Department of Health and Human Services.

Dahl, K.M., Olsen, M.G., Lausten, M. & Ibsen, J.T. (2022). *Børn med grønlandsk baggrund, der er anbragt i Danmark – fra danske kommuner.* VIVE – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Dahl, K.M., Olsen, M.G. & Andrade, S.B. (2026). *Bevægelser mellem Grønland og Danmark. Kortlægning af levevilkår og oplevelser med migration.* VIVE – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Dansk Ungdoms Fællesråd (2024). *Ung i Rigsfællesskabet. Analyse af unges kendskab og holdning til hinanden på tværs af Danmark, Færøerne og Grønland*. Sjómaq, Dansk ungdoms fællesråd, Epinion.

Eriksen, T.H. (1993). *Ethnicity and Nationalism: Anthropological Perspectives*. Pluto Press.

Eriksson, B.A. & Kristensen, M.F. (2023). *Retssikkerhed for Grønlændere i udsatte positioner i Danmark*. Justitia.

European Union Agency for Fundamental Rights (2016). *Fundamental Rights. Report 2016*. FRA – European Union Agency for Fundamental Rights.

FN (2007). *United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples*. https://www.un.org/development/desa/indigenouspeoples/wp-content/uploads/sites/19/2018/11/UNDRIP_E_web.pdf

Gad, U.P. (2004). *Grønlandsk identitet: sprog, demokrati, velfærd og selvstændighed*. Politica, 36(3), 271-288.

Gad, U.P. (2019). "Grønlandsk identitet og udvikling – danske trusler og muligheder. Sprogdebatten under hjemme- og selvstyre" i Høiris, O., Marguardt, O. & Reimer, G.A. *(red.), Grønlændernes syn på Danmark: Historiske, kulturelle og sproglige perspektiver*. Aarhus Universitetsforlag.

Galesic, M. & Bosnjak, M. (2009). Effects of questionnaire length on participation and indicators of response quality in a web survey. *Public Opinion Quarterly*, 73(2), 349-360.

Ghafourifard, M. (2024). "Survey Fatigue in Questionnaire Based Research: The Issues and Solutions". *Journal of Caring Sciences 13(4), 214-215*.

Graugaard, N.D. (2009). *National Identity in Greenland in the Age of Self-Government*. Working Paper. Aalborg Universitet.

Hedegaard, M. & Tyran, J.R. (2011). *The Price of Prejudice*. Rockwool Fondens Forskningsenhed og Syddansk Universitetsforlag.

Herzog, A.R. & Bachman, J.G. (1981). Effects of questionnaire length on response quality. *Public Opinion Quarterly*, 45(4), 549-559.

Holtom, B.C., Baruch, Y., Aguinis, H., & Ballinger, G.A. (2022). "Survey response rates: Trends and a validity assessment framework". *Human Relations*, 75(8), 1560-1584.

ILO (1989). *Indigenous and Tribal Peoples Convention, 1989 (No. 169)*. International Labour Organization.

Jakobsen, V. & Liversage, A. (2010). *Køn og etnicitet i uddannelsessystemet*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Jakobsen, V. & Larsen, M.R. (2014). *En kvantitativ delundersøgelse af grønlænderes møde med offentlige myndigheder og institutioner*. Institut for Menneskerettigheder.

Jensen, T.G., Weibel, K., Tørslev, M.K., Knudsen, L.L. & Jacobsen, S.J. (2012). *Måling af diskrimination på baggrund af etnisk oprindelse*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Justitsministeriet (2025). *LBK nr 1294 af 07/11/2025. Bekendtgørelse af straffeloven*. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/1294

Jørgensen, S. (2026). *Ligestilling- og diskriminationsret*. Djøf Forlag.

Koob, S.A., Skibsted, M., Brygger, R., Manili, S. & Andreasen, M. (2023). *Oplevet etnisk diskrimination i Danmark*. Institut for Menneskerettigheder.

Krebs, M.L. (2026). Juridisk faderløse. Lex – Danmarks Nationalleksikon. https://lex.dk/juridisk_faderl%C3%B8se

Krebs, M.L., Bruun, M.R. & Poppel, M.K. (2026). Spiralsagen. Lex – Danmarks Nationalleksikon. https://lex.dk/spiralsagen

Kroustrup, J. & Jakobsen, V. (2026). *Metoder til måling af etnisk diskrimination*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Laage-Petersen, J. (2015). *Ligebehandling af grønlændere i Danmark*. Institut for Menneskerettigheder.

Larsen, C.S. & Bonde, T. (2026). *VIVE Grønlændere i Danmark 2026 Pilotundersøgelse gennemført af DST Survey*. DST-Survey

Liljedahl, E. & Sjørslev, I. (2025). *Racisme*. Lex – Danmarks Nationalleksikon. https://lex.dk/racisme

Marchiondo, L.A., Ran, S. & Cortina, L.M. (2018). Modern discrimination. I: A.J. Colella & E.B. King (red.). *The Oxford handbook of workplace discrimination* (217-236). Oxford University Press.

Møller, B. & Togeby, L. (1999). *Oplevet diskrimination. En undersøgelse blandt etniske minoriteter.* Nævnet for etnisk ligestilling.

Poggats, T. & Axelsson, P. (2025). "Racism and ethnic discrimination among Indigenous Arctic populations: methods, data, definitions. A scoping review". *Ethnicity and Health*, 30(3),348-371.

Richter, L. & Menold, N. (2025). Adapted German, Arabic and Dari Everyday Discrimination Scale. *Zusammenstellung Sozialwissenschaftlicher Items Und Skalen (ZIS).*

Rydgren, J. (2004). *Mapping Discriminatory Landscapes in Sweden: Ethnic Discrimination in the Labour Market and in the Educational System*. Centre for Multiethnic Research. Uppsala University.

Rådet for Socialt Udsatte (2014). *I Grønland er jeg for dansk, og i Danmark er jeg 'bare' grønlænder. Udfordringer for udsatte grønlændere i Danmark*. Rådet for Socialt Udsatte.

Rådet for Socialt Udsatte (2016). *Udsatte grønlandske kvinder i Danmark*. Rådet for Socialt Udsatte.

Schiermacher, M.B. (2020). *Fra Grønland til gaden.* Kofoeds Skole.

Schiermacher, M.B. (2025). *En usynlig krise i rigsfællesskabet. Strukturelle barrierer, der forøger hjemløshed blandt grønlændere*. Ilisimatusarfik – Grønlandsk Universitet.

Schierup, C.U. (1993). *På kulturens slagmark.* Sydjysk Universitetsforlag.

Slot, L.V., Hansen, M.M., Heitmann, C., Carlsen, K.S. & Thomsen, T.B. (2023). *Grønlandske studerende i Danmark*. Institut for Menneskerettigheder.

Social & Boligministeriet (1997). *LOV nr 453 af 10/06/1997 Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.* https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1997/453

Social & Boligministeriet (2015). *KEN nr 9219 af 13/04/2015 Ankestyrelsens principafgørelse 14-15 om opholdskommune-mellemkommunal refusion – udlandsophold-§ 110-tilbud. https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2015/9219*

Social & Boligministeriet (2019). *LBK nr 826 af 16/08/2019 Bekendtgørelse af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.* https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/826

Togeby, L. (2002). *Grønlændere i Danmark.* Aarhus Universitetsforlag.

Tzay, J.F.C. (2023). *Visit to Denmark and Greenland. Report of the Special Rapporteur on the rights of indigenous Peoples.* https://docs.un.org/en/A/HRC/54/31/Add.1

Udlændinge- og Integrationsministeriet (2012). *LBK nr 438 af 16/05/2012. Bekendtgørelse af lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.* https://www.retsinformation.dk/api/pdf/141404

Udenrigsministeriet (2024). *GRU alm. del - svar på spørgsmål 16 fra Aaja Chemnitz stillet den 7. november 2024 til udenrigsministeren*. https://www.ft.dk/samling/20241/almdel/gru/spm/16/svar/2096413/2950570/index.htm

Udlændinge- og Integrationsministeriet (2025). Handlingsplan mod racisme. https://www.ft.dk/samling/20241/almdel/uui/bilag/62/2981319.pdf

Van Dijk, T. (1984). *Prejudice in Discourse. An Analysis of Ethnic Prejudice in Cognition and Conversation.* John Benjamins B.V.

Veenman, J. (2010). Measuring labor market discrimination: An overview of methods and their characteristics. *American Behavioral Scientist*, 53(12), 1806-1823.

Bilag 1 Spørgeskema om oplevet diskrimination blandt personer med grønlandsk oprindelse

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
Intro1	De første spørgsmål handler om din tilknytning til Grønland og Danmark. At føle sig knyttet til skal forstås både som "følelsesmæssigt knyttet" til og at "identificere sig med"			
1.1	Hvor tæt føler du dig knyttet til Danmark?	1	Meget tæt	
		2	Ret tæt	
		3	Ikke så tæt	
		4	Slet ikke tæt	
		9	Hidden V	
		8	Hidden Ø	
1.2	Hvor tæt føler du dig knyttet til Grønland?	1	Meget tæt	
		2	Ret tæt	
		3	Ikke så tæt	
		4	Slet ikke tæt	
		9	Hidden V	
		8	Hidden Ø	
1.3	Overvejer du at flytte til Grønland?	1	Ja, ofte	
		2	Ja, af og til	
		3	Sjældent	
		4	Aldrig	
		9	Hidden V	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
		8	Hidden Ø	
1.4	Hvor ofte oplever du, at fremmede tror, at du har grønlandsk baggrund?	1	Altid	
		2	Nogle gange	
		3	Sjældent	
		4	Aldrig	
		8	Hidden Ø	
		9	Hidden V	
1.4b	Hvad tænker du, der får fremmede til at tro, at du har grønlandsk baggrund?	1	Min hudfarve, ansigtstræk eller hårfarve	1.4=1,2
	Du kan vælge flere svar	2	Mit sprog eller udtale	
		3	Mit navn	
		4	Tatoveringer	
		9	Andet	
		10	Ved ikke	
Intro2	De næste spørgsmål handler om din familie og dine venner			
1.5	Er du i et parforhold?	1	Ja, jeg er gift eller har en kæreste	
		2	Nej, jeg er single	
		3	Andet	
		8	Hidden Ø	
		9	Hidden V	
1.6	Hvor er din partner født?	1	Grønland	1.5=1
		2	Danmark	
		3	Andet land	
		9	Ved ikke	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
1.7	Har du børn under 18 år, som bor i Danmark?	1	Ja	
		2	Nej	
		9	Hidden V	
1.8	Hvor bor størstedelen af din nærmeste familie?	1	De fleste bor i Danmark	
	Med nærmeste familie mener vi fx forældre, søskende og børn?	2	De fleste bor i Grønland	
		3	De bor i lige høj grad i Danmark og i Grønland	
		4	De bor mest i andre lande end Danmark og Grønland	
		5	Jeg har ingen nære familiemedlemmer	
		6	Andet	
		9	Hidden V	
1.9	Hvilken baggrund har de venner, du har i Danmark?	1	Jeg har flest venner med grønlandsk baggrund eller delvist grønlandsk baggrund	
	Med baggrund mener vi, hvor de selv er født eller hvor deres forældre er født	2	Jeg har flest venner med dansk baggrund	
		3	Jeg har flest venner med anden etnisk baggrund end dansk og grønlandsk	
		4	Jeg har venner med meget forskellig/blandet baggrund	
		5	Jeg har kun få/ingen venner i Danmark	
		6	Andet	
		9	Hidden V	
1.10	Hvornår har du sidst været i Grønland?	1	Inden for det seneste år	
		2	1-5 år siden	
		3	6-10 år siden	
		4	Mere end 10 år siden	
		5	Har aldrig været i Grønland	
		9	Ved ikke	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
1.11	Hvornår har du sidst haft kontakt med familie eller venner i Grønland?	1	Inden for den seneste uge	
		2	Inden for den seneste måned	
		3	1-6 måneder siden	
		4	6-12 måneder siden	
		5	Mere end et år siden	
		6	Ingen kontakt	
		9	Ved ikke	
		8	Ønsker ikke at svare	
Intro3	De næste spørgsmål handler om dit sprog – dvs. dit modersmål og dine kompeten-cer på dansk og grønlandsk			
2.1	Hvilket sprog talte du mest i dit barndomshjem?	1	Mest eller udelukkende grønlandsk	
		2	Mest eller udelukkende dansk	
		3	Lige meget grønlandsk og dansk	
		4	Mest et andet sprog end grønlandsk eller dansk	
		5	Andet	
		9	Hidden V	
2.2	Hvor let eller svært synes du det er at føre en længere samtale på dansk?	1	Meget let	2.1 ≠ 2
		2	Let	
		3	Hverken let eller svært	
		4	Svært	
		5	Meget svært	
		6	Kan slet ikke tale dansk	
		9	Ved ikke	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
2.3	Har du som barn eller voksen modtaget undervisning i Danmark for at blive bedre til dansk?	1	Ja	2.1 ≠ 2
		2	Nej, men har haft behov	
		3	Nej, har ikke haft behov	
		9	Ved ikke	
2.4	Er du blevet tilbudt tolk eller oversættelse, hvis du har været til læge eller har haft kontakt med danske myndigheder?	1	Ja, altid	2.1 ikke lig med 2
		2	Ja, nogle gange	
		3	Ja, men sjældent	
		4	Nej, men har haft behov	
		5	Nej, har ikke haft behov	
		9	Ved ikke	
2.5	Hvor let eller svært synes du det er at føre en længere samtale på grønlandsk?	1	Meget let	
		2	Let	
		3	Hverken let eller svært	
		4	Svært	
		5	Meget svært	
		6	Kan slet ikke tale grønlandsk	
		9	Ved ikke	
2.6	Har dine børn modtaget undervisning i Danmark for at blive bedre til grønlandsk?	1	Ja	1.7=1
		2	Nej, efter eget ønske	
		3	Nej, er ikke blevet tilbudt	
		9	Ved ikke	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
Intro4	De næste spørgsmål handler om, hvorvidt du inden for det seneste år selv har oplevet forskellige former for diskrimination i det danske samfund på grund af din grønlandske baggrund.			
	Det kan fx være, hvis du oplever, at du er blevet nægtet adgang til en restaurant, har fået afslag på en jobansøgning eller har fået dårlig behandling i kommunen, fordi du har grønlandsk baggrund. Det kan også handle om, at du har oplevet fornærmende bemærkninger eller manglende respekt på grund af din grønlandske baggrund.			
	Du har mulighed for at uddybe din besvarelse sidst i spørgeskemaet			
3.1	Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din grønlandske baggrund er blevet nægtet adgang til steder, der var tilgængelige for andre borgere?	1	Ja, mere end 5 gange	
	Fx i butikker, på cafeer, hos lægen eller i kommunen	2	Ja, 2-5 gange	
		3	Ja, én gang	
		4	Nej	
		9	Ved ikke	
3.1b	Tænk på din seneste oplevelse af at blive nægtet adgang på grund af din grønlandske baggrund.	1	Transportmidler, fx bus, taxa, tog eller fly	3.1=1,2,3
		2	Butikker	
	Hvor foregik det?	3	Spisesteder som cafeer, restauranter eller tilsvarende	
		4	Barer, diskoteker, natklubber eller tilsvarende	
		5	Skole eller uddannelse	
		6	Læge, hospital eller tilsvarende	
		7	Ved kontakt med kommunen, fx borgerservice, jobcenter eller socialforvaltning	
		8	Andet	
3.2	Har du inden for det seneste år sendt en ansøgning om noget af følgende	1	Et job	
		2	En praktikplads	
	Du kan vælge flere svar	3	Et banklån	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
		4	En offentlig ydelse, fx kontanthjælp eller førtidspension	
		5	Leje eller køb af bolig	
		6	En forsikring	
		7	En uddannelse	
		8	Et medlemskab af en forening	
		9	Andet	
		10	Nej, jeg har ikke sendt nogen ansøgninger	
		99	Hidden V	
3.2b	Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din grønlandske baggrund har fået afslag på en ansøgning?	1	Ja, mere end 5 gange	3.2 ikke lig med 10
		2	Ja, 2-5 gange	
		3	Ja, én gang	
		4	Nej	
		9	Ved ikke	
3.2.c	Hvad har du fået afslag på, på grund af din grønlandske baggrund?	1	En jobansøgning	3.2b=1,2,3
	Du kan vælge flere svar	2	En ansøgning om praktikplads	
		3	Et banklån	
		4	En offentlig ydelse, fx kontanthjælp eller førtidspension	
		5	Leje eller køb af bolig	
		6	En forsikring	
		7	En uddannelse	
		8	Et medlemskab af en forening	
		9	Andet	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
3.3	Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din grønlandske baggrund har fået dårlig service eller betjening?	1	Ja, mere end 5 gange	
	Fx i butikker, på cafeer, hos lægen eller i kommunen	2	Ja, 2-5 gange	
		3	Ja, én gang	
		4	Nej	
		9	Ved ikke	
3.3b	Tænk på din seneste oplevelse af at få dårlig service eller betjening på grund af din grønlandske baggrund.	1	Transportmidler, fx bus, taxa, tog eller fly	3.3=1,2,3
		2	Butikker	
	Hvor foregik det?	3	Spisesteder som cafeer, restauranter eller tilsvarende	
		4	Barer, diskoteker, natklubber eller tilsvarende	
		5	Skole eller uddannelse	
		6	Læge, hospital eller tilsvarende	
		7	Ved kontakt med kommunen, fx borgerservice, jobcenter eller socialforvaltning	
		8	Andet	
3.4	Har du inden for det seneste år oplevet, at du er blevet mødt med fornærmende eller nedværdigende bemærkninger, som relaterede sig til din grønlandske baggrund?	1	Ja, mere end 5 gange	
	Tænk både på hændelser, du har oplevet fysisk og online	2	Ja, 2-5 gange	
		3	Ja, én gang	
		4	Nej	
		9	Ved ikke	
3.4b	Hvor har du i løbet af det seneste år oplevet fornærmende eller nedværdigende bemærkninger på grund af din grønlandske baggrund?	1	På mit arbejde	3.4=1,2,3
		2	På skole eller uddannelse	
	Du kan vælge flere svar	3	I sportsklub eller forening	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
		4	Hos læge, hospital eller tilsvarende	
		5	Ved kontakt med kommunen, fx borgerservice, jobcenter eller socialforvaltning	
		6	Til private arrangementer	
		7	På gaden, parker eller tilsvarende	
		8	I transportmidler, fx bus, taxa, tog eller fly	
		9	I butikker	
		10	På spisesteder som cafeer, restauranter eller tilsvarende	
		11	På barer, diskoteker, natklubber eller tilsvarende	
		12	Online, fx på sociale medier eller ved gaming	
		13	Andet	
3.4c	Hvem har i løbet af det seneste år udsat dig for fornærmelser eller nedværdigende bemærkninger?	1	En arbejdsgiver/chef/ overordnet på arbejdspladsen	3.4=1,2,3
		2	En kollega/ medstuderende	
	Du kan vælge flere svar	3	En kunde/klient/ patient eller tilsvarende	
		4	En sagsbehandler	
		5	En politibetjent	
		6	Sundhedspersonale	
		7	En ven eller bekendt	
		8	Et familiemedlem	
		9	En fremmed	
		10	En anden person	
3.5	Har du inden for det seneste år oplevet at blive udsat for vold eller trusler om vold på grund af din grønlandske baggrund?	1	Ja, mere end 5 gange	
		2	Ja, 2-5 gange	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
	Fx at blive spyttet på, skubbet til, slået eller trusler herom.	3	Ja, én gang	
		4	Nej	
	Tænk både på hændelser, du har oplevet fysisk og online.	9	Ved ikke	
3.5b	Tænk på din seneste oplevelse, hvor du blev mødt med vold eller trusler på grund af din grønlandske baggrund.	1	På mit arbejde	3.5=1,2,3
		2	På skole eller uddannelse	
	Hvor foregik det?	3	I sportsklub eller forening	
		4	Hos læge, hospital eller tilsvarende	
		5	Ved kontakt med kommunen, fx borgerservice, jobcenter eller socialforvaltning	
		6	Til privat arrangement	
		7	På gaden, parker eller tilsvarende	
		8	I transportmidler, fx bus, taxa, tog eller fly	
		9	I butikker	
		10	På spisesteder som cafeer, restauranter eller tilsvarende	
		11	På barer, diskoteker, natklubber eller tilsvarende	
		12	Online, fx på sociale medier eller ved gaming	
		13	Andet	
3.5c	Tænk på din seneste oplevelse med at blive mødt med vold eller trusler på grund af din grønlandske baggrund.	1	En arbejdsgiver/chef/ overordnet på arbejdspladsen	3.5=1,2,3
		2	En kollega/ medstuderende	
	Hvem udsatte dig for det?	3	En kunde/klient/ patient eller tilsvarende	
		4	En sagsbehandler	
	Hvis der var flere personer, så vælg den kategori, der passer på den person, der var mest fremtrædende ift. at udsætte dig for vold eller trusler om vold	5	En politibetjent	

T	Spørgsmål	Svarmulighed		Filter
		6	Sundhedspersonale	
		7	En ven eller bekendt	
		8	Et familiemedlem	
		9	En fremmed	
		10	En anden person	
3.6	Har du inden for det seneste år oplevet, at andre mennesker behandler dig med mindre respekt på grund af din grønlandske baggrund?	1	Aldrig	
		2	Sjældent	
		3	Nogle gange	
		4	Ofte	
		5	Altid	
		9	Ved ikke	
3.7	Har du inden for det seneste år oplevet, at du på grund af din grønlandske baggrund er blevet holdt udenfor?	1	Aldrig	
		2	Sjældent	
	Fx på arbejdsplads eller i skolen, sportsklub, forening, private arrangementer eller online.	3	Nogle gange	
		4	Ofte	
		5	Altid	
		9	Ved ikke	
3.8	Har du i løbet af det seneste år undladt at gøre opmærksom på din grønlandske baggrund af frygt for diskrimination eller negativ opmærksomhed?	1	Aldrig	
	Det kan fx være du har undladt at tale grønlandsk eller undladt at sige, hvor du kommer fra?	2	Sjældent	
		3	Nogle gange	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
		4	Ofte	
		5	Altid	
		9	Ved ikke	
3.9	Har du inden for det seneste år oplevet, at dit barn/ et af dine børn er blevet drillet eller mobbet af andre børn, fordi I har grønlandsk baggrund?	1	Aldrig	1.7=1
		2	Sjældent	
		3	Nogle gange	
		4	Ofte	
		5	Altid	
		9	Ved ikke	
3.10	Har du inden for det seneste år oplevet, at dit barn/ et af dine børn er blevet behandlet dårligt af lærere, pædagoger eller andre professionelle, fordi I har grønlandsk baggrund?	1	Aldrig	1.7=1
		2	Sjældent	
		3	Nogle gange	
		4	Ofte	
		5	Altid	
		9	Ved ikke	
Intro5	De følgende spørgsmål handler om din generelle oplevelse af, hvordan grønlændere som gruppe bliver behandlet i det danske samfund			
4.1	Hvordan oplever du generelt, at grønlændere bliver behandlet af andre borgere i det danske samfund?	1	Meget positivt	
		2	Overvejende positivt	
		3	Både positivt og negativt	
		4	Overvejende negativt	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
		5	Meget negativt	
		9	Ved ikke	
4.2	Hvordan oplever du generelt, at grønlændere bliver behandlet af myndigheder i det danske samfund?	1	Meget positivt	
		2	Overvejende positivt	
	Det kan fx være politi, domstole eller kommunale sagsbehandlere?	3	Både positivt og negativt	
		4	Overvejende negativt	
		5	Meget negativt	
		9	Ved ikke	
4.3	Hvordan synes du generelt politikere i Danmark omtaler grønlændere?	1	Meget positivt	
		2	Overvejende positivt	
		3	Både positivt og negativt	
		4	Overvejende negativt	
		5	Meget negativt	
		9	Ved ikke	
4.4	Hvordan oplever du generelt, at der bliver talt og skrevet om grønlændere på sociale medier?	1	Meget positivt	
	Fx i kommentarfelter eller brugeres opslag på Facebook, Instagram eller TikTok	2	Overvejende positivt	
		3	Både positivt og negativt	
		4	Overvejende negativt	
		5	Meget negativt	
		9	Ved ikke	
4.5	Hvordan oplever du generelt, at der bliver talt og skrevet om grønlændere i traditionelle medier?	1	Meget positivt	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
	Fx aviser, radio og tv-kanaler inklusiv deres hjemmesider, men ikke sociale medier som Facebook eller Instagram	2	Overvejende positivt	
		3	Både positivt og negativt	
		4	Overvejende negativt	
		5	Meget negativt	
		9	Ved ikke	
Intro6	De sidste spørgsmål handler om hvor tilfreds du generelt er med dit liv og forskellige forhold i det danske samfund			
5.1	Hvor tilfreds er du med dine børns skole eller daginstitution?	1	Meget tilfreds	1.7=1
		2	Tilfreds	
		3	Hverken tilfreds eller utilfreds	
		4	Utilfreds	
		5	Meget utilfreds	
		6	Ved ikke	
		7	Ikke relevant	
5.2	Hvor tilfreds er du med sundhedssystemet, fx læge, hospital?	1	Meget tilfreds	
		2	Tilfreds	
		3	Hverken tilfreds eller utilfreds	
		4	Utilfreds	
		5	Meget utilfreds	
		6	Ved ikke	
		7	Ikke relevant	
5.3	Hvor tilfreds er du med den service, du får i kommunen, fx borgerservice, jobcenter eller socialforvaltning?	1	Meget tilfreds	

T	Spørgsmål		Svarmulighed	Filter
		2	Tilfreds	
		3	Hverken tilfreds eller utilfreds	
		4	Utilfreds	
		5	Meget utilfreds	
		6	Ved ikke	
		7	Ikke relevant	
5.4	Alt i alt hvor tilfreds eller utilfreds er du med dit liv for tiden?	10	Meget tilfreds	
		9		
	Du bedes svare på en skala fra 0 til 10, hvor 0 er 'Meget utilfreds' og 10 er 'Meget tilfreds'	8		
		7		
		6		
		5		
		4		
		3		
		2		
		1		
		0	Meget utilfreds	
		99	Ved ikke	
5.5	Mener du de fleste mennesker er til at stole på, eller at man skal være forsigtig?	10	De fleste er til at stole på	
		9		
	Du bedes svare på en skala fra 0 til 10, hvor 0 er 'Man skal være forsigtig' og 10 er 'De fleste er til at stole på'	8		
		7		

T	Spørgsmål	Svarmulighed		Filter
		6		
		5		
		4		
		3		
		2		
		1		
		0	Man skal være forsigtig	
		9	Ved ikke	